

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

**Lokální politické stranictví v prostředí územní
samosprávy (okres Jeseník)**

Bc. Julie Kurucová

© 2017 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Julie Kurucová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Lokální politické stranictví v prostředí územní samosprávy (okres Jeseník)

Název anglicky

Local political partisanship in a local government environment (district Jeseník)

Cíle práce

Tématem diplomové práce je lokální politické stranictví v prostředí územní samosprávy. Výzkum bude zaměřen na vybraný okres Jeseník a místní struktury KDU-ČSL. Cílem práce bude v rámci zvoleného tématu: 1. Charakterizovat okres Jeseník a vybrané obce. 2. Charakterizovat stranu lidovou a analyzovat její činnost a volební výsledky v okrese Jeseník. 3. Vyhodnotit názory občanů na politický život a politické stranictví.

Metodika

Ve výzkumu samosprávy (politiky) na lokální (komunální) úrovni rozhodování se uplatňují dva hlavní směry. První upřednostňuje pohled shora a na komunální politiku pohlíží jako na nejnižší patro politiky jako celku. Nezohledňuje však místní specifika. Druhý směr vychází ze základního tvrzení, že komunálních politik je tolik, kolik je obcí. Jeho základní metodou jsou většinou jednotlivé případové studie, na jejichž základě bývají teprve opatrně konstruována zobecňující tvrzení [Balík 2005: 166-167]. Při vypracování práce bude využit výzkumný přístup, jenž se snaží zohledňovat odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v obcích různých velikostí. Práce bude postavena jako případová studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě základní techniky studium dokumentů a dotazování. Dále budou použity další standardní metodologické postupy, především komparace.

Doporučený rozsah práce

60-70 stran

Klíčová slova

Okres Jeseník, obec, politická strana, KDU-ČSL, okresní organizace strany, místní organizace strany, volby

---

Doporučené zdroje informací

- BALÍK, S. Metodologie výzkumu komunální politiky. In Fiala, P.; Strmiska, M. Víceúrovňové vládnutí: teorie, přístupy, metody. Brno: CDK, 2005. ISBN 80-7325-074-8.
- BALÍK, S. *Okresy na severu : komunální politika v okresech Šumperk a Jeseník v letech 1989-2006*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2008. ISBN 978-80-7325-174-1.
- BROKL, L. *Reprezentace zájmů v politickém systému České republiky*. Praha: Sociologické nakladatelství, 1997. ISBN 80-85850-48-6.
- ČMEJREK, J. – Bubeníček, V. – Čopík, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Praha: Grada Publishing, 2010, ISBN 978-80-247-3061-5.
- Jüptner, P. *Komunální koalice a politické modely*. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80-101.
- KLÍMA, M. *Od totality k defektní demokracii : privatizace a kolonizace politických stran netransparentním byznysem*. Praha: Slon, 2015. ISBN 978-80-7419-139-8.
- KLÍMA, M. *Volby a politické strany v moderních demokraciích*. Praha: Radix, 2003. ISBN 80-86031-13-6.
- LINEK, L. – PECHÁČEK, Š. *Základní charakteristiky členské základny KDU-ČSL*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2006. ISBN 80-7330-094-X.
- ŘÍCHOVÁ, B. – JÜPTNER, P. – ŠVEC, K. – RIEGL, M. *Analýza politiky a političtí aktéři : možnosti a limity aplikace teorií v příkladech*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2015. ISBN 978-80-7419-187-9.

Předběžný termín obhajoby

2016/17 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jan Čopík, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 24. 3. 2017

doc. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 27. 3. 2017

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 31. 03. 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci Lokální politické stranictví v prostředí územní samosprávy (okres Jeseník) jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31. 3. 2017

Poděkování

Děkuji vedoucímu mé diplomové práce Ing. Janu Čopíkovi Ph.D. za odborné rady, připomínky a celkově velmi vstřícný přístup během konzultací, čehož si velmi vážím. Moje poděkování patří rovněž panu Miroslavu Hrdličkovi, asistentovi OV KDU-ČSL Jeseníka a Ing. Mileně Novotné předsedkyni OV KDU-ČSL Jeseník, kteří mi věnovali svůj volný čas a ochotně odpovídali na moje dotazy.

Lokální politické stranictví v prostředí územní samosprávy (okres Jeseník)

Local political partisanship in a local government environment (district Jeseník)

Souhrn

Diplomová práce se zabývá lokálním politickým stranictvím v prostředí územní samosprávy. Teoretická část práce vymezuje základní pojmy a zaměřuje se na reprezentaci zájmů, volby, volební právo a popisuje koalice v komunální politice. Charakterizuje stranu Křesťanské demokratické unie – Československé strany lidové (KDU-ČSL) v okrese Jeseník.

Praktická část práce má charakter komparativní případové studie, popisuje vývoj volebních výsledků do zastupitelstev obcí u vybraných obcí okresu Jeseník a formu reprezentace zájmů se zaměřením na stranu KDU-ČSL.

Dále se zaměřuje na snahu zachytit vybrané území, okres Jeseník porovnat volební výsledky ve vybraných obcích, se zvláštním zaměřením na KDU-ČSL v tomto regionu, existenci a činnost této strany, tvorbu kandidátních listin, její hospodaření a činnost. Poslední částí je zaměřena na vyhodnocení názorů mladých občanů na politický život a politické stranictví.

Klíčová slova: Okres Jeseník, obec, politická strana, KDU-ČSL, okresní organizace strany, místní organizace strany, volby

Summary

The thesis deals with local political partisanship in local government environments. The theoretical part of thesis defines the basic concepts and focus on the representation of interests, elections, electoral law and describes the coalition in local politics. Characterized party Christian Democratic Union - Czechoslovak People's Party (KDU-CSL) in the district of Jeseník.

Practical part of thesis has the character of a comparative case study which describes the development results of the elections municipal councils in selected villages in the district of Jeseník and representation of interests with focusing on the party KDU-CSL.

It also focuses on describing of the selected area district of Jeseník, and compare functioning of the local government, identify and compare the municipal economy, election results in selected communities focusing on party KDU-CSL in the region, the existence, economy, activities of the party and creating lists of candidates.

The last part of the thesis is focused on evaluation of opinions of young people on political life and political partisanship.

Keywords: Jeseník district, community, political parties, the Christian Democrats, the district party organizations, local party organization, election

Obsah

1	Úvod	14
2	Cíl práce a metodika	16
2.1	Cíl práce.....	16
2.2	Metodika práce.....	17
3	Reprezentace zájmů.....	18
3.1	Politické strany.....	19
3.1.1	Politické strany na lokální úrovni	21
3.2	Odbory, ostatní zájmové skupiny a masmédia	22
3.3	Nezávislí kandidáti a jejich sdružení.....	23
3.4	Politická participace občanů	23
4	Volby	24
4.1	Funkce voleb.....	24
4.2	Volební legislativa	24
4.3	Volební právo.....	25
4.3.1	Aktivní volební právo – právo volit	26
4.3.2	Pasivní volební právo – právo být volen	26
4.3.3	Krajské volby.....	26
4.3.4	Komunální volby a samospráva obcí	27
4.4	Teorie koalic v komunální politice	27
4.4.1	Typologie koalic	28
4.4.2	Minimální vítězná ideově propojená koalice.....	28
4.4.3	Minimální vítězná ideově nepropojená koalice	29
4.4.4	Nadměrná ideově propojená koalice	29
4.4.5	Nadměrná ideově nepropojená koalice	30
4.4.6	Široká koalice	30

4.4.7	Všestranická koalice.....	30
4.5	Typy politických systémů, formy koalic	31
4.5.1	Nejmenší obce (do 1700 obyvatel)	31
4.5.2	Obce menší střední velikosti (1701 až 9000 obyvatel)	31
4.5.3	Obce větší střední velikosti (9001 až 45000 obyvatel)	31
4.5.4	Největší obce (nad 45000 obyvatel).....	31
5	KDU-ČSL	32
5.1	Současnost KDU-ČSL.....	32
5.2	Religionizita.....	32
5.3	Sestavování kandidátních listin.....	33
6	Praktická část.....	34
6.1	Komparace obcí a měst Zlaté Hory, Jeseník, Javorník a Česká Ves	34
6.1.1	Město Zlaté Hory	35
6.1.2	Město Jeseník.....	36
6.1.3	Město Javorník.....	38
6.1.4	Obec Česká Ves	40
6.1.5	Demografické ukazatele ve vybraných obcích k 1. 1. 2016.....	42
6.2	KDU-ČSL v okrese Jeseník.....	43
6.2.1	Okres Jeseník a tradice lidové strany	43
6.2.2	Struktura a členská základna KDU-ČSL v okrese Jeseník, sestavování kandidátních listin	45
6.2.3	Volební výsledky KDU-ČSL v okrese Jeseník.....	49
6.2.4	Činnost strany KDU-ČSL v okrese Jeseník	54
6.3	Komunální volby v letech 2006, 2010 a 2014	54
6.3.1	Zlaté Hory.....	54
6.3.2	Jeseník	55

6.3.3	Javorník	56
6.3.4	Česká Ves	57
6.3.5	Zastupitelstva vybraných obcí 2014.....	58
6.3.6	Výsledky voleb KDU-ČSL do zastupitelstev v Olomouckém kraji	63
6.4	Volební chování mladých lidí a jejich zájem o politiku.....	63
6.4.1	Formulace hypotéz.....	64
6.4.2	Volba otázek dotazníku	65
6.4.3	Průběh průzkumu	68
6.4.4	Vyhodnocení dotazníku.....	69
6.4.5	Komentáře k odpovědím	72
6.4.6	Potvrzení hypotéz.....	75
7	Závěr	77
8	Seznam použitých zdrojů	79
	Přílohy	83

Seznam obrázků

Obrázek 1 Město Zlaté Hory	35
Obrázek 2 Město Jeseník	37
Obrázek 3 Město Javorník	39
Obrázek 4 Obec Česká Ves	41

Seznam tabulek

Tabulka 1: Charakteristika města Zlaté Hory	35
Tabulka 2: Hospodaření města Zlaté Hory	36
Tabulka 3: Charakteristika města Jeseník	37
Tabulka 4: Hospodaření města Jeseník	38
Tabulka 5: Charakteristika města Javorník	39
Tabulka 6: Hospodaření města Javorník	40
Tabulka 7: Charakteristika obce Česká Ves	41
Tabulka 8: Hospodaření obce Česká Ves	42
Tabulka 9 Demografické ukazatele ve vybraných obcích	42
Tabulka 10 Obce okresu Jeseník podle velikostních skupin (k 1. 1. 2016)	45
Tabulka 11 Počet členů KDU-ČSL v MO okresu Jeseník	45
Tabulka 12 Volební výsledky KDU-ČSL v okr. Jeseník, České republice a obci Mikulovice (poslanecká sněmovna Parlamentu ČR) v %	49
Tabulka 13 Volební výsledky KDU-ČSL v okrese Jeseník	51
Tabulka 14 Porovnání úspěšnosti politických subjektů v komunálních volbách 2006 - 2014 ve městě Zlaté Hory	54
Tabulka 15 Porovnání úspěšnosti politických subjektů v komunálních volbách 2006 - 2014 ve městě Jeseník	55
Tabulka 16 Porovnání úspěšnosti politických subjektů v komunálních volbách 2006 - 2014 ve městě Javorník	56
Tabulka 17 Porovnání úspěšnosti politických subjektů v komunálních volbách 2006 - 2014 v obci Česká Ves	57
Tabulka 18 Zastupitelstva vybraných obcí 2014	58

Tabulka 19 Zastupitelstva ve 4 obcích - celostátní strany.....	60
Tabulka 20 Výsledky voleb KDU-ČSL do zastupitelstev obcí 2014 v Olomouckém kraji	63
Tabulka 21 Třídy středních škol a počty respondentů	68
Tabulka 22 Bilance odpovědí v dotaznících.....	70
Tabulka 23 Přehled počtů členů M(ě)O KDU-ČSL okr. Jeseník	85

Seznam příloh

Příloha 1 Provozní rozpočet OV KDU-ČSL Jeseník 2016.....	83
Příloha 2 Výhled financování OV KDU-ČSL v roce 2017	84
Příloha 3 Otázky na okresní výbor KDU-ČSL okr. Jeseník.....	85
Příloha 4 Volební program KDU-ČSL v okr. Jeseník.....	91
Příloha 5 Projekty strany KDU-ČSL v okr. Jeseník.....	93

Seznam zkratk:

ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
KDU-ČSL	Křesťanská demokratická unie – Československá strana lidová
ODS	Občanská demokratická strany
ČSSD	Česká strana sociálně demokratická
KSČM	Komunistická strana Čech a Moravy
OV	Okresní výbor
KV	Krajský výbor
MO	Místní organizace
OSVČ	osoba výdělečně činná
SOU	střední odborné učiliště
SOŠ	střední odborná škola
SŠ	střední škola
BEZPP	bez politické příslušnosti

1 Úvod

I přes skutečnost, že se komunální politika, respektive komunální volby, nesetkávají s takovou mediální pozorností jako celostátní politika, potažmo volby parlamentní, jedná se o důležitou sféru politického života v České republice, a to především z důvodu optimálního fungování celého politického systému. Její význam tkví především v tom, že se občané mohou podílet na podobě veřejné správy, která se úzce dotýká jejich každodenního života v obci, a to prostřednictvím právě komunálních voleb.

Komunální volby začaly být zajímavé až po roce 1989, kdy ve střední a východní Evropě proběhly politické změny, které směřovaly k demokratickému vývoji v těchto zemích, což mimo jiné přineslo i zájem o společenskovední bádání. Z počátku se hlavní pozornost politologů soustředila na politiku celostátní, a teprve postupně se začal projevovat zájem i o politiku regionální.

Téma komunální politiky zpočátku nebylo příliš v centru pozornosti. Jako první se tomuto tématu zřejmě věnoval J. A. Chandlera z roku 1993 ve své práci „Místní správa v liberálních demokraciích“, ve které jsou uveřejněny analýzy fungování komunálních politik v demokratických zřízeních, nicméně je zde zmíněna i ta skutečnost, že pohled na komunální politiku je v jednotlivých zemích značně rozdílný¹. Komunální politiku, respektive místní správu pak Chandler definuje jako: „*politické instituce, které jsou podřízeny přímo voleným politickým činitelům (orgánům)*“² a právě na příkladu místní správy ve Francii, respektive Spojených státech dokládá možnost propojení místní správy a národní politiky, kdy místní správa má vliv na formování celostátního politického systému. Právě ve Francii, a to i přes deklarovanou vysokou centralizovanost země, lze takovéto příklady nalézt. V politické praxi totiž nezdá se, že starostové především větších měst jsou zároveň i členy Senátu, případně poslanci Národního shromáždění. Toto uspořádání jim pak umožňuje zvýraznit zájmy místní politiky na půdě parlamentu, a v neposlední řadě i pro své obce získávat z centrály nemalé finanční zdroje. Čeští politologové se začali tématu komunálních voleb věnovat intenzivněji

---

¹CHANDLER, J. A. 1998. *Místní správa v liberálních demokraciích: úvodní náčrt*. Brno: Doplněk. str. 6-7. ISBN 80-7239-023-6

²CHANDLER, J. A. 1998. *Místní správa v liberálních demokraciích: úvodní náčrt*. Brno: Doplněk. str. 11. ISBN 80-7239-023-6

až v posledním desetiletí, což lze dokladovat pracemi především Stanislava Balíka, ale i Jana Outlého, Lukáše Valeše a dalších.

Volební soustavu v České republice tvoří volby do Poslanecké sněmovny, volby do Senátu, volby do zastupitelstev krajů a obcí, a také do Evropského parlamentu. Od 1. Října 2012 přibyla i přímá volba prezidenta. Komunální volby, tedy volby do zastupitelstev obcí pak upravuje zákon č. 491/2001Sb.,³ o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů. V médiích je sice výrazně více sledován politický vývoj na národní úrovni oproti volbám komunálním. To se odráží i na výsledcích komunálních voleb ve větších městech, kde je často kopírován model politických uskupení, tak jak vzešel z voleb do Poslanecké sněmovny, respektive do Senátu. V menších městech, a především v obcích je však situace odlišná. Tato situace pramení z toho, že voliči své zastupitele znají ve velké většině případů osobně, a tudíž zde dostávají značný prostor i místní politická uskupení a také zde často vznikají koalice, které na národní úrovni existovat nemohou. Tím je možno vysvětlit i značnou oblibu nezávislých kandidátů v komunálních volbách.

Důležitým bodem je také skutečnost, na kterou upozorňují některé politologické teorie, podle kterých právě místní správa napomohla ke vzniku modelu moderní pluralitní demokracie. A dokonce existují i případy, kdy místní správa plní i úlohu ideového protipólu oproti centrálnímu, rozuměj vládnoucímu kabinetu. Tuto teorii dokladují příklady Velké Británie, kde pravicová vláda stojí proti levicové opozici a navíc i proti levicově orientovaným místním správám větších měst. Dalším takovým příkladem je případ Itálie, kdy proti křesťansko-demokratickým vládám stály vždy v opozici místní správy průmyslových oblastí laděných spíše socialisticky, respektive s prvky i komunismu⁴.

---

³Zákon č. 491/2001Sb. O volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=51988&nr=491~2F2001&rpp=15#local-content>

⁴CHANDLER, J. A. 1998. *Místní správa v liberálních demokraciích: úvodní náčrt*. Brno: Doplněk. str. 9. ISBN 80-7239-023-6

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Tématem diplomové práce je lokální politické stranictví v prostředí územní samosprávy. Výzkum byl zaměřen na vybraný okres Jeseník a místní struktury Křesťanské a demokratické unie – Československé strany lidové (KDU-ČSL). Okres Jeseník byl pro výzkum vybrán z důvodu jeho periferní polohy a jisté sociokulturní vykořeněnosti (po druhé světové válce byla většina obyvatel okresu odsunuta).

Cílem práce bylo v rámci zvoleného tématu:

1. Charakterizovat okres Jeseník a vybrané obce.
2. Charakterizovat stranu lidovou a analyzovat její činnost a volební výsledky v okrese Jeseník.
3. Vyhodnotit názory mladých občanů v tomto okrese na politický život a politické stranictví.

V souvislosti s cílem a tématem práce je možné si položit výzkumné otázky:

- Tradiční a historická strana lidová bude v okrese Jeseník dosahovat podprůměrné volební výsledky (z důvodu určité sociokulturní vykořeněnosti spojené s historickými událostmi – např. odsunem německého obyvatelstva).
- Volební výsledky KDU-ČSL budou lepší v obcích, kde pracuje místní organizace strany.
- Politický život a politické stranictví občany, mladé lidi zajímá spíše okrajově a nejvíce ovlivňuje jejich názory rodina a přátelé. Preferují známé osobnosti nebo program politických stran.

Zvláště proto že KDU-ČSL má věkově starší členskou základnu je zajímavé znát, zda zajímá mladé lidi politika, a co nejvíce ovlivňuje jejich názory, jestli preferují osobnosti, nebo program politických stran a zda by uvítali volby po internetu z pohodlí domova. Z uvedeného důvodu je součástí práce provedený průzkum u studentů středních škol v Jeseníku, který byl na tuto problematiku aplikován.

2.2 Metodika práce

Ve výzkumu samosprávy (politiky) na lokální (komunální) úrovni rozhodování se uplatňují dva hlavní směry. První upřednostňuje pohled shora a na komunální politiku pohlíží jako na nejnižší patro politiky jako celku. Nezohledňuje však místní specifika. Druhý směr vychází ze základního tvrzení, že komunálních politik je tolik, kolik je obcí. Jeho základní metodou jsou většinou jednotlivé případové studie, na jejichž základě bývají teprve opatrně konstruována zobecňující tvrzení.⁵

Při vypracování práce byl využit výzkumný přístup, jenž se snaží zohledňovat odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v obcích různých velikostí. Práce je proto postavena jako případová studie. Částečně byla použita rovněž komparace. Porovnávány byly zejména volební výsledky – nejen z hlediska prostoru (např. okres – celý stát), ale i času (volby v různých letech).

Ke sběru dat byly využity zejména dvě základní techniky studium dokumentů a dotazování. Studovanými dokumenty byly materiály KDU-ČSL, data Českého statistického úřadu a další relevantní, zejména internetové zdroje. Důležitým prostředkem pro získání potřebných informací bylo dotazování. Dotazování bylo prováděno formou rozhovorů. Rozhovory byly vedeny s představiteli okresní organizace KDU-ČSL (přepisy rozhovorů jsou v příloze č. 3. Otázky byly směřovány do oblasti fungování okresní organizace a místních organizací KDU-ČSL v okrese Jeseník, financování okresní organizace strany, sestavování kandidátních listin a podobně.

Mimo dotazování představitelů místního politického života, bylo také uskutečněno kvantitativní šetření prostřednictvím dotazníku. Pro naplnění záměru šetření jsem oslovila studenty všech středních škol, působících v okresním městě Jeseník. Celkem čtyři státní školy a učiliště. Studenty čtvrtých ročníků středních škol a třetích ročníků učilišť, kteří už mají nebo budou mít 18let a mohli nebo budou moci volit. Celkem bylo do projektu zapojeno 203 studentů. Otázky byly zformulovány tak, aby bylo možné z odpovědí dovodit zájem mladých lidí o politiku, zejména pak politiku komunální. V úvodní fázi dotazníku byly položeny otázky na věk a pohlaví, sociální status studenta a další otázky směřující k poznání o zkoumané skupině. Na základě dalších otázek byl zjišťován právě zkoumaný záměr, tedy zda mají mladí lidé o politiku zájem či nikoli. Byly stanoveny čtyři hypotézy,

---

⁵ Balík, S. Metodologie výzkumu komunální politiky. In Fiala, P.; Strmiska, M. *Víceúrovňové vládnutí: teorie, přístupy, metody*. Brno: CDK, 2005.

a to „zajímá mladé lidi politika?“, „co ovlivňuje jejich politické názory?“, „preferují spíše místní osobnosti nebo program politické strany?“ a „uvítali by volby po internetu z pohodlí domova?“ V závěru práce poté byla provedena verifikace těchto hypotéz.

3 Reprezentace zájmů

V každé více či méně organizované společnosti probíhá boj o moc, která je v demokratických systémech úzce spojena s politikou. Lze zde tedy hovořit o politické moci. Vlivem politické moci lze prosazovat své zájmy, resp. uspokojovat své potřeby a není zde podstatné, zda se jedná o potřeby individuální či skupinové.

Za účelem prosazování zájmů se lidé sdružují od oficiálně zaregistrovaných ale i nezaregistrovaných organizací. Zaregistrované skupiny většinou fungují dlouhodobě a zabývají se různými problémy, naopak neregistrované organizace vznikají na dobu krátkodobou a za účelem propojení občanů, které spojuje společný zájem.

Ve veřejném prostoru můžeme rozpoznávat různé skupiny, které zprostředkovávají své zájmy, jedná se o zájmové skupiny, dobrovolné organizace, spolky, kdy s přihlédnutím k historickému kontextu, obsahem a kvalitou jejich vzájemných vztahů, lze hovořit o občanské společnosti.⁶ Z politického hlediska lze uvést, že kromě již zmíněných forem zprostředkování zájmů, existují další formy, mezi které patří **politické strany**, které se snaží prostřednictvím voleb získat politickou moc, což je zároveň podstatou jejich působnosti a zdroje moci, dále **odbory a různé zájmové skupiny, massmédia a tvůrci veřejného mínění** (doplňují výše uvedené trio faktorů teprve od druhé poloviny 20. století).⁷

Aktéři prosazování zájmů.

Pokud jsem v předchozí kapitole hovořila o třech, resp. čtyřech formách, považuji za potřebné se těmito skupinám prosazující své zájmy více věnovat.

---

⁶ BROKL, L. a kol. *Reprezentace zájmů v politickém systému České republiky*, s. 28.

⁷ BROKL, L. a kol. *Reprezentace zájmů v politickém systému České republiky*, s. 29-31.

3.1 Politické strany

Politická strana je politická organizace, která nominuje kandidáty do veřejných úřadů pod svým vlastním jménem, prosazuje určitou ideologii, nebo je vytvořena za účelem řešení nějakého problému. Zastupitelem demokracie jsou politické strany, jejichž prostřednictvím se občané podílí na demokratickém procesu.⁸

Termín politická strana je velmi široký, a proto je jeho přesné vymezení obtížné. Politické strany mohou mít navzájem jen velmi málo společného, mohou se skládat z několika málo členů nebo několika milionů členů, některé jsou otevřeny všem zájemcům o členství. Strany mohou fungovat pouze v rámci jednoho státu nebo být nadnárodními organizacemi. Významným kritériem je také aktivita strany, protože v některých zemích jsou strany aktivní pouze v období voleb, jinde pracují v podstatě nepřetržitě.⁹

Politické strany se tradičně dělí na kádrové a masové. Tato typologie má sice význam spíše historický, ale přesto lze obě tendence v různé míře vyzorovat i v současných politických stranách.¹⁰ U kádrových stran jde především o kvalitní členskou základnu, kdy se tyto strany snaží získat osobnosti, které straně přinesou co nejvíce hlasů, a to ať už jde o charismatické, význačné osobnosti, finanční podporovatele nebo specialisty na stranický vývoj. Masové strany se snaží politické moci dosáhnout zejména šíří svých zájmů tak, aby jejich program oslovil co nejvíce voličů.

Jiným roztríděním politických stran, které má v politické soutěži zpravidla největší význam, je rozdělení na pravici a levicí. Za pravicové se označují strany konzervativní, monarchistické, hájící staré pořádky, nevměšování státu do ekonomické soutěže a stojící na náboženství a tradiční rodině.¹¹ Levice poté zahrnuje strany, které obhajují zájmy nižších a středních vrstev, sociální rovnosti, centralizace politické moci a náboženské rovnosti. Do jejich programů patří rozsáhlé sociální zabezpečení, vysoké zdanění příjmů a zásahy do ekonomického fungování státu. Mezi levicové se zpravidla zařazují také strany ekologické (strany zelených).¹² Strany dále můžeme dělit na centristické, které se zpravidla snaží vytvářet kompromisní politiku mezi pravicí a levicí, často se jedná o strany liberální,

---

⁸ J. Krieger. (ed). The Oxford Companion to Politics of the World, s. 670.

⁹ K. Žaloudek. Encyklopedie politiky, s. 345, heslo politická strana

¹⁰ P. Fiala, M. Strmiska. Teorie politických stran, s. 78. M. Duverger. Political Parties, s. 63.

¹¹ K. Žaloudek. Encyklopedie politiky, s. 361, heslo pravice.

¹² K. Žaloudek. Encyklopedie politiky, s. 228, heslo levice.

pokrokové, hájící práva menšin a občanské svobody. Někdy členové těchto stran prohlašují, že do pravolevé dimenze nezapadají a že vytvářejí samostatný politický rozměr.¹³

Politické strany nejsou pouhým nástrojem k soupeření o politickou moc, jejich funkce jsou širší. Tyto funkce bychom měli nejprve rozdělit na funkce každé jednotlivé strany a funkce všech politických stran jako celku. U funkcí jednotlivých politických stran je dále třeba rozlišit ty, které splňuje každá strana v systému (univerzální), a funkce, charakteristické jen pro některé strany (speciální). Obecně lze funkce stran dělit podle Formulace společných cílů a zájmů kdy má každý občan nějaké politické zaměření, ale protože není možné, aby jej každý jednatel uplatnil sám za sebe, vytvářejí se politické strany, které sdružují lidi s podobnými zájmy, za něž pak mohou bojovat společně. Nutno dodat, že tato funkce náleží i zájmovým skupinám, teprve v okamžiku, kdy začne skupina usilovat o uplatnění svých zájmů prostřednictvím voleb, stává se de facto stranou, dále plní funkci mobilizační, kdy první zmíněná funkce směřuje do nitra politické strany a druhá je vnějším projevem každé strany. Politické strany jsou nástrojem, který usnadňuje zapojení široké veřejnosti do politiky státu, a to prostřednictvím voleb, informováním společnosti, získáváním a politickou výchovou nových členů. Ne všichni voliči hodlají přímo vstupovat do politických stran nebo se v nich angažovat a své politické názory a ideové preference prezentují prostřednictvím voleb. Třetí funkce lze chápat v dimenzi socializace politiky a stabilizace vládních orgánů, jelikož určuje, že politické strany nezajišťují komunikaci pouze směrem od voliče k politikovi, ale i naopak - politik je odpovědný své straně a jejím prostřednictvím i občanům. Měl by tedy respektovat zájmy své strany, pokud chce být znovu zvolen.

Je zřejmé, že se všechny tři hlavní funkce mohou uplatnit jak na parlamentní úrovni, kde je samozřejmě jejich politický dopad daleko významnější, tak i na úrovni mimoparlamentní, kde strany pomáhají utvářet názory a hodnotový žebříček voličů i politiků¹⁴.

Podstatou, resp. cílem politické strany je získání politické moci prostřednictvím voleb. O definici politické strany se již na konci 18. století pokusil E. Burke a poté v první polovině dvacátého století taktéž Schumpeter. Definovat politickou stranu se asi nejnějněji

---

¹³ K. Žaloudek. Encyklopedie politiky, s. 47, heslo centrismus.

¹⁴ M. Novák. Systémy politických stran, s. 42.

povedlo G. Sartorimu, který politickou stranu považuje jako „...*politickou skupinu, která se představuje ve volbách a je schopna prostřednictvím voleb umístit kandidáty do veřejných úřadů* ..“¹⁵ Této definici se taktéž říká jako minimální definice politické strany. Fiala a Strmiska se pokusili definovat politickou stranu, kdy hlavní charakteristiku shrnuli do následujících bodů¹⁶:

1. politické strany jsou založeny na dobrovolném, trvalém a otevřeném uspořádání
2. členové těchto stran mají kolektivní zájmy a představy
3. snaží se dosáhnout politické moci
4. a to pomocí svobodných voleb

Cílem politických stran je získání politické moc i prostřednictvím voleb a odlišuje je o ostatních subjektů, kteří o politickou moc neusilují. Zmínění cíl politických stran je předurčuje k propojování sfér a stávají se tak „páteří“ politického systému zastupitelské demokracie¹⁷ a navíc díky svobodným volbám lze odlišit politickou stranu od zájmové skupiny.

Katz a Mair se zabývají vývojem stranických organizací, kdy analyzují různé aspekty života politických stran. Ve veřejné politice a ve vztahu k státní moci podle nich politické strany upevňují své pozice a uvnitř stran roste význam ústředních aparátů a orgánů, úloha místních stranických organizací se zmenšuje a klesá počet řadových členů strany. Organizační struktura stran, která je uspořádána centralizovaně a hierarchicky se mění a „.. *relevantní vztahy (uvnitř stran) jsou spíše stratařické než hierarchické*..“¹⁸

3.1.1 Politické strany na lokální úrovni

Politické strany existují na všech úrovních, resp. stupních, takže se vyskytují i na lokální úrovni. Jüptner označil politické strany působící na lokální úrovni jako „prázdné nádoby“ bez výrazného politického profilu.¹⁹ Politické strany na lokální úrovni ne vždy mají

---

¹⁵ Sartori, G. Strany a stranické systémy. Schéma pro analýzu. Brno: CDK, 2005.

¹⁶ Fiala, P., Strmiska, M. Teorie politických stran. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister & Principal, 2009. ISBN 978-80-87029-71-8.

¹⁷ Brokl, L. a kol. *Reprezentace zájmů v politickém systému České republiky*, str. 29-30

¹⁸ Katz, R.; Mair, P. (eds.). *How Parties Organize. Change and Adaptation in Party Organizations in Western Democracies*. London: Thousand Oaks a New Delhi: Sage Publications, 2004

¹⁹ Jüptner, P. Komunální koalice a politické modely. *Politologická revue* č. 2, 2004, str. 88

propracovaný volební program nebo jej vůbec nesestavují. V důsledku tohoto poté strana nezastupuje jednotný názor, jelikož její členové mají rozdílné představy a zájmy. Z tohoto důvodu je tak přesnější nazývat strany v malých a středně malých obcích volebními stranami,²⁰ nežli stranami politickými. Dalším specifikem lokálního stranictví oproti celostátním politickým stranám jsou různá sdružení nezávislých kandidátů, resp. samotní nezávislí kandidáti, které ve vrcholové politice nenajdeme.²¹ Politickým stranám na komunální úrovni se také často přisuzuje nedostatečné organizační uspořádání a nízká loajalita a disciplína členů.²² Někteří odborníci hodnotí lokální politické strany jako velmi nestabilní.²³

3.2 Odbory, ostatní zájmové skupiny a masmédia

Podle většiny politologů je obtížné definovat pojem zájmová skupina, kdy tak na toto téma vzniká nejednotný názor. V českém prostředí se o definici pokusil Fiala, který se ztotožnil s definicí německého politologa von Alemana, který charakterizoval zájmové skupiny jako „... *dobrovolně utvářené sociální jednotky s určitými cíli a s určitým vnitřním členěním, které se snaží uskutečnit individuální, materiální a ideové zájmy svých členů ve smyslu potřeb, užitku a ospravedlnění, přičemž to dělají uvnitř sociální jednotky (malý sportovní klub) nebo vůči jiným skupinám, organizacím a institucím (velký sportovní svaz)*...“²⁴ Uvedená definice se tedy přiklání spíše k tomu, že zájmové skupiny plní ve společnosti zprostředkovací funkci, tedy pomáhají realizovat občanskou společnost s tím, že by měl být zamezen vztah k politice. Lze tedy říci, že touto náplní se zájmová skupina odlišuje od politické strany, jelikož hlavním cílem politické strany, jak jsem již výše uvedla, je získat politickou moc. Jedná se profesní organizace, různé spolky, společenská hnutí a sdružení, To ovšem neznamená, že by zájmové skupiny nemohly politiku ovlivňovat.

Mezi nejdůležitější zájmové skupiny patří bezesporu odbory, jelikož obhajují zájmy zaměstnanců a jejich pracovní podmínky. Hlavní rozdíl mezi odbory a ostatními zájmovými skupinami spočívá v jejich motivaci, kdy odbory prosazují zájmy vůči

²⁰ Za volební strany lze považovat sdružení nezávislých kandidátů (SNK) i samostatného nezávislého kandidáta.

²¹ Čmejrek, J.; Bubeníček, V.; Čopík, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Praha: Grada Publishing, 2010, str. 108-109

²² Balík, S. *Metodologie výzkumu komunální politiky*. In Fiala, P.; Strmiska, M. *Víceúrovňové vládnutí: teorie, přístupy, metody*. Brno: CDK, 2005. str. 171

²³ Čmejrek, J.; Bubeníček, V.; Čopík, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Praha: Grada Publishing, 2010, str. 108-109

²⁴ Fiala, P. *Definice zájmových skupin. K některým teoretickým problémům politologického výzkumu organizovaných zájmů*. *Politologický časopis*, č. 1. 1999. str. 57

profesním, zaměstnavatelským a podnikatelským organizacím, kdežto ostatní zájmové skupiny hledají motivaci ve společných zájmech svých členů.²⁵ Dalšími rozdílem mezi těmito skupinami je ten, že odbory prosazují zájmy zejména v sociální oblasti, což o ostatních zájmových skupinách tvrdit nelze, to platí i o politických stranách.

Občanský zákoník²⁶ dále upravuje činnost spolků a občanských sdružení, které lze taktéž považovat za zájmové skupiny, ovšem již s užším zaměřením. Spolky a organizace lze považovat za primární instituce, v nichž lidé mohou sdílet své společné zájmy,²⁷ kdy se může jednat o spolek zahrádkářů, sbor dobrovolných hasičů nebo například fotbalový klub. Masmédia se stala specifickým aktérem a zprostředkovatelem zájmů moderní společnosti od druhé poloviny 20. století. Nemají politický program, pouze ideologickou linii. Fungují jako filtr pro extrémní témata, tlaky, mínění a informace.²⁸

3.3 Nezávislí kandidáti a jejich sdružení

Tato kapitola pojednává o nezávislých kandidátech sdružených na samostatných kandidátních listinách ne na listinách politických stran. Tato uskupení jsou pro českou komunální politickou scénu charakteristická zejména v malých venkovských obcích a městech.²⁹ Z analýz kandidátních listin obcí do 1000 obyvatel vyplývá, že nezávislí v těchto obcích představují hlavní způsob formování politických subjektů. V obcích s rostoucím počtem obyvatel jejich počet ubývá. Nicméně se s nimi setkáváme i ve městech nad 3000 obyvatel.³⁰

3.4 Politická participace občanů

Zapojení občanů do politického života a jejich volební účast nazýváme politickou participací občanů.³¹ Volební účast a její pokles může být indikátorem ohrožení demokracie, ale také přirozený jev, který souvisí se stabilní demokratickou politikou

---

²⁵ BROKL, L. a kol. *Reprezentace zájmů v politickém systému České republiky*, str. 152-155

²⁶ Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník

²⁷ BROKL, L a kol. *Reprezentace zájmů v politickém systému České republiky*, str. 152-155.

²⁸ BROKL, L a kol. *Reprezentace zájmů v politickém systému České republiky*, str. 30-31

²⁹ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., ČOPÍK, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru* str. 74

³⁰ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., ČOPÍK, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru* str. 75

³¹ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., ČOPÍK, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru* str. 77

a s obecným souhlasem občanů s dosavadním politickým vývojem. Toto interpretační dilema nejvíce platí na komunální úrovni.³²

4 Volby

Volby jsou nejdůležitější formou politické participace občanů. Volební soustavu v České republice do nedávna tvořili volby do Poslanecké sněmovny, zastupitelstev krajů, zastupitelstev obcí a senátu. Od 1. října 2012 k nim přibyla i přímá volba prezidenta. Jelikož je Česká republika členem Evropské unie, volí občané své zástupce do Evropského parlamentu.

4.1 Funkce voleb

Nejdůležitější funkcí je výběr kandidátů, kteří získají právo zastupovat zájmy voličů. Jde také o zobrazení určitého rozložení politických sil v daném celku. Tím volby umožňují zjistit priority a požadavky společnosti. Další funkcí voleb je funkce integrační, která sjednocuje názor různých politických subjektů a následně snižuje konkurenční boj. Kontrolní funkce umožňuje činnost zastupitelský orgánů kontrolovat a to tak, že jsou-li občané nespokojeni, mají možnost jejich složení po uplynutí volebního období změnit novým hlasováním. S touto funkcí je úzce spjata také funkce legitimační, která přenáší důvěry voličů na konkrétní politickou osobu i celý politický systém a dává legitimitu zastupovat.

4.2 Volební legislativa

Ústava České republiky zák. 1/1993 Hlava sedmá ve čl. 99³³ člení území České republiky na kraje, které jsou vyššími samosprávnými celky a obce, jakožto základní územní samosprávné celky a jsou samostatně spravovány zastupitelstvem. Členové zastupitelstev jsou voleni tajným hlasováním na základě rovného, přímého a všeobecného volebního práva. Funkční období zastupitelstva je čtyřleté.

---

³² BALÍK, S. Okresy na severu. Komunální politika v okresech Šumperk a Jeseník v letech 1989 – 2006., str.43

³³ zák. č 1/1993 Hlava sedmá, čl. 99

4.3 Volební právo

Volby do zastupitelstev obcí se konají na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva tajným hlasováním podle zásad poměrného zastoupení. Zákon o volbách rozlišuje aktivní a pasivní volební právo.³⁴

Volební právo dělíme na aktivní volební právo, kdy toto právo má občan obce, tedy státní občan ČR, který dosáhl 18 let věku (nejpozději druhý den voleb) a je v obci přihlášen k trvalému pobytu nebo občan jiného státu, který dosáhl věku 18 let (nejpozději druhý den voleb) a je v obci přihlášen k trvalému pobytu, kterému právo volit přiznává mezinárodní smlouva, jíž je Česká republika vázána³⁵ a pasivní volební právo, což znamená právo být volen. Zastupitelem obce může být zvolen každý volič, kterému nebrání ve výkonu volebního práva překážky uvedené v bodech a) a b). Členem zastupitelstva městského obvodu nebo městské části územně členěného statutárního města nebo městské části hlavního města Prahy může být zvolen také volič, kterému nebrání uvedené překážky a který je v den voleb v tomto městském obvodu nebo městské části přihlášen k trvalému pobytu.

Funkce člena zastupitelstva obce, města, územně členěného statutárního města nebo hlavního města Prahy je neslučitelná s funkcí vykonávanou zaměstnancem této obce, města, územně členěného statutárního města nebo hlavního města Prahy zařazeným do obecního nebo městského úřadu této obce nebo města nebo Magistrátu hlavního města Prahy; funkce člena zastupitelstva městského obvodu nebo městské části je neslučitelná s funkcí vykonávanou zaměstnancem zařazeným do úřadu tohoto městského obvodu nebo městské části a s funkcí vykonávanou zaměstnancem zařazeným do magistrátu příslušného územně členěného statutárního města nebo hlavního města Prahy.³⁶ Funkce člena zastupitelstva územně členěného statutárního města nebo hlavního města Prahy je neslučitelná s funkcí vykonávanou zaměstnancem zařazeným do úřadu městského obvodu nebo městské části tohoto města.³⁷ Funkce člena zastupitelstva obce, města, územně členěného statutárního města nebo hlavního města Prahy, městského obvodu nebo městské

---

³⁴zák. č. 491/2001Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

³⁵zák. č. 491/2001Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, §4

³⁶zák. č. 491/2001Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, §5

³⁷zák. č. 491/2001Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, §5

části je neslučitelná s funkcí vykonávanou zaměstnancem zařazeným do pověřeného obecního úřadu nebo krajského nebo finančního úřadu.³⁸ Funkce člena zastupitelstva obce, města, územně členěného statutárního města, hlavního města Prahy, městského obvodu nebo městské části (dále jen "zastupitelstvo obce") je neslučitelná podle odstavce 2 pouze za podmínky, že zaměstnanec vykonává přímo státní správu vztahující se k územní působnosti příslušné obce, města, územně členěného statutárního města, hlavního města Prahy, městského obvodu nebo městské části (dále jen "obec"), nebo za podmínky, že jde o zaměstnance jmenovaného starostou, primátorem, v hlavním městě Praze primátorem hlavního města Prahy nebo starostou městské části, hejtmanem nebo radou kraje, obce, města, hlavního města Prahy, městského obvodu nebo

4.3.1 Aktivní volební právo – právo volit

Označuje právo účastnit se voleb do zastupitelstva obce, tedy jít volit. Každý svéprávný občan České republiky a EU, který dosáhl plnoletosti tedy 18 let a je přihlášen k trvalému pobytu, má v zemi aktivní právo volit.

Mezi překážky ve výkonu volebního práva patří okolnosti, jako výkon trestu odnětí svobody, omezení svéprávnosti k výkonu volebního práva, zákonné omezení osobní svobody z důvodu ochrany zdraví nebo výkon základní vojenské nebo náhradní služby, pokud to povinnosti za služby vyplývající neumožňují, nebo služba vojáka z povolání.³⁹

4.3.2 Pasivní volební právo – právo být volen

Člen zastupitelstva může být zvolen každý volič, u kterého není překážka ve výkonu volebního práva a splňuje předchozí vymezení.⁴⁰

4.3.3 Krajské volby

Volby do krajských zastupitelstev v České republice jsou zakotveny v ústavě ČR a dále zákoně č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů. Na základě poměrného volebního systému. Volebním

---

³⁸zák. č. 491/2001Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, §5

³⁹ Zák. č. 491/2001Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů §4

⁴⁰BALÍK, Stanislav. 2009. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada Publishing. ISBN: 978-80-247-2908-4

obvodem je území celého kraje. Zastupitelstvo je voleno na čtyři roky obyvateli kraje, má nejméně 45 a nejvíce 65 členů – mandátů.⁴¹

- 45 členů do 600 000 obyvatel
- 55 členů pro 600 000 až 900 000 obyvatel
- 65 členů nad 900 000 obyvatel

Formou kandidatury jsou vázané kandidátní listiny (pouze politické strany, hnutí či jejich koalice). Volič disponuje čtyřmi volebními hlasy. Uzavírací klauzule je 5% pro stranu i koalici stran.

4.3.4 Komunální volby a samospráva obcí

Komunální volby upravuje zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů. Volí se na základě poměrného volebního systému, v němž spočívá schopnost poměrného volebního systému odhalit aktuální rozložení politických sil a přidělit jim mandáty. Druhým volebním systémem je systém většinový, který je založený na jednomandátových volebních obvodech a poměrný systém používá obvody vícemandátové. Volebním obvodem je území celé obce – v obcích s více než 10 zastupiteli může zastupitelstvo vytvořit volební obvody. Formou kandidatury jsou otevřené kandidátní listiny (volební strany – politické strany, hnutí, nezávislí kandidáti či jejich koalice). Uzavírací klauzule je 5% pro volební stranu. Nemá-li volební strana plnou kandidátku, klauzule se pro ni snižuje.⁴²

4.4 Teorie koalic v komunální politice

Koalice je spojení 2 a více politických stran s podobným programem, kdy k jejich vytváření dochází zpravidla po volbách. Politické strany vytvářejí koalice při sestavování vlád, a to proto, aby měly převahu v zastupitelském sboru a lépe se jim tak prosazovaly jejich zájmy. Uvedené je potřeba zejména v politických systémech s poměrným volebním zastoupením, které na rozdíl od skutečného, plného poměrného systému vyžadují většinovou účast ve vládě, nebo jiném zastupitelském sboru nebo politicky vedené instituci.

---

⁴¹Zák. č. 491/2001Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů §4

⁴²zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů

4.4.1 Typologie koalic

Dvěma hlavními kategoriemi, které ovšem vypovídají pouze o míře soutěživosti mezi politickými subjekty, jsou koalice minimální vítězné a nadměrné, označované též jako velké. Toto členění však není dostačující, protože do jediné kategorie nadměrných koalic jsou zahrnuty jak klasické velké koalice dvou největších politických protivníků s tím, že menší subjekty zůstávají v opozici, tak vše stranické koalice, kdy mimo koalici nezůstává žádný politický subjekt, přičemž se však jedná o zcela odlišné varianty uspořádání, které vypovídají o odlišných politických kulturách, ale přesto jsou zahrnuty do jednoho typu. Proto není dvouprvková typologie dostačující a je nutno koalice třídit dvouúrovňově:

- výše uvedené dělení označíme jako třídu koalice, založenou na počtu aktérů (jejich mandátů)
- druhou úroveň označíme jako typ koalice založený na ideové vzdálenosti prvků uvnitř systému a následně také na počtu aktérů (jejich mandátů)

Obě třídy koalic se pojí s různými typy koalic. Pouze ke třídě minimální vítězné koalice můžeme přiřadit:

- minimální vítězné ideově propojené koalice
- minimální vítězné ideově nepropojené koalice

Pouze ke třídě nadměrné (velké) koalice můžeme přiřadit:

- nadměrné ideově propojené koalice
- nadměrné ideově nepropojené koalice
- koalice široké
- koalice všestranné

Typ nadměrné (velké) koalice lze přiřadit k oběma třídám.⁴³

4.4.2 Minimální vítězná ideově propojená koalice

Tuto koalici tvoří tolik ideově blízkých politických subjektů, příp. mandátů, kolik koalice potřebuje k většině. Tento typ koalice je spolu s jednostrannou exekutivou, která je rovněž možná, logickým řešením povolební situace.⁴⁴

---

⁴³BALÍK, S. Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky, s. 188

4.4.3 Minimální vítězná ideově nepropojená koalice

Zvláštní typ koalice, která je složena z nejmenšího možného počtu členů (nejmenšího možného počtu mandátů), je ideově nepropojená, tvořená politickými subjekty z opačných částí politického spektra. Tyto subjekty v rámci koalice vzájemně spolupracují a v opozici působí více politických subjektů. (např. koalice ODS a KSČM s opozicí tvořenou ČSSD, KDU-ČSL a SZ). Podmínky pro vznik koalice v této podobě nastávají obvykle tehdy, když vítěz voleb není schopen utvořit minimální vítěznou ideově propojenou koalici a než by se spojil s představitelem druhého pólu ve velké koalici, raději se spojí s menší ideově vzdálenou stranou, která nebude v koalici mít tak významné postavení. Může však nastat i situace, kdy ideově propojenou koalici nevytvoří z personálních důvodů.⁴⁵

4.4.4 Nadměrná ideově propojená koalice

Tento typ koalice musí splňovat dvě podmínky:

- Koalice musí být tvořena navíc jedním členem, bez jehož účasti by dále disponovala většinou hlasů.
- Koalice sdružuje ideově příbuzné politické subjekty nebo subjekty ideově nepřilíživě vzdálené

Tento typ koalice může vzdáleně připomínat fungování široké koalice, ale výrazně se od široké koalice odlišuje ideovou příbuzností spolupracujících politických subjektů. Tyto koalice často vznikají v systémech, které pro jakékoliv rozhodnutí vyžadují nadpoloviční většinu všech (ne pouze přítomných) zákonodárců, což je případ právě českého komunálního a krajského systému. Jinou situací, která by vedla ke vzniku koalice v této podobě je např. situace, kdy výrazně dominantní politická strana sama nedisponuje dostatečným počtem hlasů, ale nechce být „vydírána“ jediným menším (ideově blízkým) koaličním partnerem, a tak raději uzavře koaliční smlouvu s více menšími partnery, z nichž žádný nemá významnou pozici. Ke stejné situaci může dojít také na popud menšího partnera, který nechce být sám v koalici s držitelem moci, nebo z důvodu nedisciplinovanosti politických frakcí, které by jinak měly možnost utvořit minimální

---

⁴⁴BALÍK, S. Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky, s. 190

⁴⁵BALÍK, S. Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky, s. 191

vítěznou koalici, ale obavy z nátlaku vlastních zastupitelů (poslanců) je vedou k vytváření nadměrných ideově propojených koalic.⁴⁶

4.4.5 Nadměrná ideově nepropojená koalice

Tento typ koalice představuje zřídka se vyskytující uspořádání. Je velmi podobný předchozímu typu koalice, ale nadměrně ideově nepropojenou koalici tvoří ideově vzdálení členové. Rovněž v motivaci k jejich utvoření se oba tyto typy koalic v podstatě shodují, až na výjimku, kterou je cena za spolupráci s ideově vzdálenějším partnerem, která v dané situaci není tak vysoká, jako by byla při spolupráci ideově blízkých partnerů.⁴⁷

4.4.6 Široká koalice

Bývá někdy označována také jako koalice duhová. Tato koalice je vždy více než dvoučlenná, spojují se v ní téměř všechny politické subjekty a mimo koalici zůstává, obvykle z ideologických důvodů, jeden politický partner. Rozdíl spočívá v tom, zda je tato koalice uzavřena proti partnerovi, který zůstává mimo ni, nebo pouze bez tohoto partnera. První případ bývá velmi častý. Mnoho širokých koalic ale vzniká na základě kombinace dvou důvodů, z nichž každý sám o sobě by vedl k uzavření odlišného typu koalice. Jedním důvodem je úsilí aktérů o vytvoření poměrného zastoupení všech subjektů a druhým důvodem je přesvědčení většiny o nemožnosti spolupráce s některým z politických subjektů.⁴⁸

4.4.7 Všestranická koalice

Tuto koalici tvoří všechny politické strany a může vznikat z různých důvodů. Po vyhraných volbách sice mohou vítězné strany vytvořit minimální vítěznou koalici, ale neučiní tak a přikloní se raději k všestranické spolupráci, od které si slibují korektnost úspěšnějších politických protivníků po dalších volbách (také se s nimi podělí o moc). Jiným motivem k vytvoření koalice v této podobě by mohl být pohled na obec jako Gemeinschaft (společenství, pospolitost), která by měla být jednotná a ne rozbíjená stranickými sváry a jako prevenci této situace volí vytvoření všestranické koalice.⁴⁹

---

⁴⁶BALÍK, S. Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky, s. 193

⁴⁷BALÍK, S. Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky, s. 194

⁴⁸BALÍK, S. Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky, s. 195

⁴⁹BALÍK, S. Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky, s. 195,196

4.5 Typy politických systémů, formy koalic

Pro potřeby bližšího zkoumání byly obce rozděleny do těchto kategorií, tedy na nejmenší obce (do 1700 obyvatel), obce menší střední velikosti (od 1701 do 9000 obyvatel), dále na obce větší střední velikosti (od 9001 do 45000 obyvatel) a jako poslední největší obce (nad 45000 obyvatel).

4.5.1 Nejmenší obce (do 1700 obyvatel)

V obcích této kategorie kandidují převážně nezávislí kandidáti a jejich sdružení. Politické strany se formují těsně před volbami a mají velmi nízký počet členů. Zastupitelstva těchto obcí fungují většinou na principu „velké rodiny“ a ne na principu vlády a opozice. Náznak koalic je zřejmý pouze v období před volbami a je zpravidla založený na vztazích nepolitického charakteru.⁵⁰

4.5.2 Obce menší střední velikosti (1701 až 9000 obyvatel)

Politický systém v obcích tohoto typu je proměnlivý, členská základna politických stran tvoří pár jednotlivců i desítky členů. Mnohdy fungují jako společenské organizace či spolky. Zde se láme poměr sil mezi nezávislými a politickými stranami.⁵¹

4.5.3 Obce větší střední velikosti (9001 až 45000 obyvatel)

V těchto obcích mezi volebními subjekty převažují politické strany parlamentní a regionální. Významný podíl na listinách stran již zaujímají členové strany.⁵²

4.5.4 Největší obce (nad 45000 obyvatel)

V největších obcích jednoznačně převažují politické strany kandidující s vlastními členy a mnohem významnější je také podíl aktivních členů v jednotlivých stranách. Sdružení nezávislých se zde prakticky nevyskytují.⁵³

---

⁵⁰Jüptner, P. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2. 2004, str. 83,84, 86,87

⁵¹Jüptner, P. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2. 2004, str. 88-91

⁵²Jüptner, P. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2. 2004, str. 93-95

⁵³Jüptner, P. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2. 2004, str. 94-98

5 KDU-ČSL

Jednou z politických stran, která se snaží prosazovat zájmy lidí je KDU-ČSL neboli Křesťanská demokratická unie – Československá strana lidová, též lidovci, dále jen KDU-ČSL. Vznikla v roce 1919 spojením několika katolických stran. Do roku 1992 se nazývala Československá strana lidová. Je tedy jednou z nejstarších českých politických stran. Její účast ve volbách se v historii dlouhodobě pohybovaly v rozmezí 6–9 %. Ve volbách do Poslanecké sněmovny parlamentu ČR v roce 2010 strana nepřekročila hranici 5 % hlasů, a proto v Poslanecké sněmovně nebyla zastoupena až do předčasných voleb v roce 2013. Podařilo se jí jako první straně v historii navrátit do poslanecké sněmovny. V minulosti byla činnost strany dvakrát přerušena, poprvé v letech 1938–1945 v období druhé světové války, kdy strana neexistovala. Podruhé v letech 1948–1989 v období komunismu, kdy existovala ve formě tzv. „obrozené“ strany lidové začleněné v Národní frontě neboli v sdružení politických stran na území Československa.⁵⁴

5.1 Současnost KDU-ČSL

V současné době strana více působí na Moravě a ve Slezsku. Na venkově je její pozice silnější než ve městech. Strana vychází z křesťanských hodnot - pravdomluvnost, ochrana soukromého majetku, pomoc potřebným. Hlavní témata jsou podpora tradiční rodiny, kvalitního školství, venkova, drobných rodinných podniků a uspokojivé životní podmínky. Programově lze KDU-ČSL zařadit do politického středu, kdy v oblasti kulturní a společenské vychází z konzervativních hodnot. Koncepti tržního hospodářství se ale řadí spíše do politického levého středu. V obecných otázkách nachází strana shodu i s ostatními stranami a lze konstatovat, že na politické scéně má pevné místo. Ve vedení KDU-ČSL je od listopadu 2010 předseda strany MVDr. Pavel Bělobrádek Ph.D.,MPA a první místopředseda Ing. Marián Jurečka.⁵⁵

5.2 Religionizita

Česká republika je zemí s nízkým množstvím lidí hlásících se k nějaké církvi. Dominantní postavení zde má římskokatolická církev, k níž se při sčítání lidu v roce 2001 přihlásilo

---

⁵⁴LINEK, Lukáš a Štěpán PECHÁČEK. *Základní charakteristiky členské základny KDU-ČSL*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2006. ISBN 80-733-0094-X.

⁵⁵Dostupné z: <http://www.kdu.cz/o-nas/nasi-lide/predsednictvo5.2.2017>

2 740 780 (tj. 26,8 %) obyvatel. Výrazně vyšší podíl věřících se vyskytuje především v okresech na Moravě, v Jihočeském kraji, území kraje Vysočina. V žádném kraji netvoří věřící nadpoloviční většinu tamních obyvatel.⁵⁶

Při sčítání lidu 2011 počet věřících poklesl na 2 175 087 (20,6 % obyvatel). 3 612 804 obyvatel České republiky uvedlo, že jsou bez náboženské víry (34,2 % obyvatel).⁵⁷

Religionista Ivan Štampach⁵⁸ v reakci na uveřejněné předběžné výsledky sčítání lidu 2011 uvádí „Počet věřících neubývá. Ubývá lidí, kteří se identifikují s velkými církevními institucemi svázanými s ekonomickou a politickou mocí. Pokles církevní příslušnosti mezi českou populací probíhá zhruba stejným tempem od začátku padesátých let minulého století bez ohledu na režimy.“⁵⁹

5.3 Sestavování kandidátních listin

Kandidátky do místních zastupitelstev připravují výbory místních organizací strany po projednání členskou schůzí. V případě, že místní organizace strany není, lze kandidátku do místních zastupitelstev sestavovat také okresním výborem strany. Kandidátky do městských zastupitelstev územně členěných jsou sestavovány městskými výbory z předložených návrhů místních organizací. Členové a orgány strany navrhnou prezidenta, kandidáty do zastupitelstev krajů, Senátu, Evropského parlamentu a Poslanecké sněmovny. O konečném pořadí na kandidátních listinách do zastupitelstev krajů rozhoduje krajský výbor na základě výsledků primárních voleb a koaličních dohod. Celostátní výbor sestavuje kandidátní listiny při volbách do Senátu, Evropského parlamentu a Poslanecké sněmovny na základě koaličních dohod a primárních voleb. Změnu pořadí musí projednat s krajskými výbory. Celostátní konference schvaluje pravidla primárních voleb kandidátů. Právní úprava je obsažena ve Volebním řádu KDU-ČSL dle § 27 Stanov KDU-ČSL.⁶⁰

---

⁵⁶Dostupné z: <http://www.teologicketexty.cz/casopis/2004-5/Religiozita-v-Ceske-republice-v-cirkevnych-statistikach.html>, 21.3.2017

⁵⁷ Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/sldb>

⁵⁸ Doc. ThDr. Ivan Štampach je český religionista a teolog, jeden ze zakladatelů a bývalý člen Křesťansko-sociální platformy ČSSD a vysokoškolský pedagog. Od roku 2000 působí na Univerzitě Pardubice jako docent na katedře religionistiky.

⁵⁹ Dostupné z: <http://www.christnet.eu/magazin/clanek.asp?clanek=3786>

⁶⁰Dostupné z: <http://www.kdu.cz/o-nas/dokumenty/stanovy/zasady-hospodareni> 5.2.2017

6 Praktická část

6.1 Komparace obcí a měst Zlaté Hory, Jeseník, Javorník a Česká Ves

Obce České republiky hospodaří se svými prostředky na základě pravidel, která jsou upravena zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Tímto zákonem je také upravena tvorba, postavení, obsah a funkce obecních rozpočtů.⁶¹O mnou vybraných obcí okresu Jeseník lze říci, že tyto v uplynulých letech hospodařily velmi dobře. Došlo ke zvýšení jejich výdajů, což zapříčinily probíhající investiční akce zaměřené na rozvoj obce, ale na druhou stranu lze konstatovat, že taktéž došlo ke zvýšení jejich příjmů. Zvýšení příjmů těchto obcí je jak důsledkem jejich lepšího hospodaření se svěřenými financemi, tak také odeznívající finanční krize, kdy dochází k většímu objemu přijatých finančních částek v rámci přerozdělování daní, jelikož vzrostly mzdy, došlo k lepšímu výběru daní jak sdílených tak výlučných, ale také z důvodu snížení nezaměstnanosti v okrese Jeseník.

---

⁶¹ § 1 - 2 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

6.1.1 Město Zlaté Hory

Prvním porovnávaným městem okresu Jeseník jsou Zlaté Hory. Město má 3944 obyvatel a je tzv. obcí druhého typu s pověřeným obecním úřadem. Vykonává tak převážně samosprávu, ale v omezeném rozsahu také státní správu v rámci výkonu přenesené působnosti činnosti úřadu. Souhrnné údaje jsou uvedeny v tabulce níže.

Obrázek 1 Město Zlaté Hory

Zdroj: <http://www.treking.cz/treky/zlatohorska-vrchovina-prechod8.jpg>

Tabulka 1: Charakteristika města Zlaté Hory

Identifikační číslo	00296481
Nezkrácený název	Město Zlaté Hory
Druh účetní jednotky	Obce
Poddruh účetní jednotky	Městský úřad obce, jež je pověřeným OÚ, ale není obcí s rozšířenou působností
Státní správa	Organizace vykonává státní správu
Zdroj financování	Místní rozpočet

Kategorie počtu obyvatel	2 001 až 5 000
Počet obyvatel	3944 (k 1. 1. 2016)
Adresa: Ulice	nám. Svobody 80
Sídlo	Zlaté Hory
PSČ	793 76

Zdroj: Charakteristika města Zlaté Hory [online]. Praha [cit. 2017-02-05]. Dostupné z: http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/u/fis/iufisusc/charakteristika.pl?ico=296481&volba_vyber=1&ic=&nao=zlat%E9%20hory, upraveno

Hospodaření města Zlaté Hory přináší tabulka níže, kde je klasifikováno období od roku 2010 až do roku 2015. Z údajů v tabulce je zřejmé, že rozpočet pro období 2011, 2013 a 2015 byl schodkový. Obec se musí především snažit o vyrovnaný rozpočet, aby si nenesla negativní výsledky s sebou do dalších období a mohla pracovat na dlouhodobém a vyrovnaném rozvoji obce.

Tabulka 2: Hospodaření města Zlaté Hory

	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Příjmy	123,109 mil	105,248mil	117,354mil	107,370mil	96,048mil	154,603mil
Výdaje	132,322 mil	95,890mil	119,245mil	102,014mil	98,089mil	144,904mil
Schodek	-9,213mil	9,890 mil	-1,892mil	535,622mil	-2,041 mil	9,698mil

Zdroj: *Rozpočet města Zlaté Hory* [online]. Praha [cit. 2017-02-05]. Dostupné z: <http://www.rozpocetobce.cz/seznam-obci/597996-zlate-hory/timeline>, upraveno

6.1.2 Město Jeseník

Druhým sledovaným městem je Jeseník, který nalezneme v okrese Jeseník. Toto město je obcí třetího typu, kdy může vykonávat všechny kompetence tedy činnosti úřadu, které jsou srovnatelné s dřívějším uspořádáním okresů. Město má 11 471 obyvatel. Přehledné informace jsou uvedeny v tabulce č. 3.

Obrázek 2 Město Jeseník

Zdroj: http://1gr.cz/fotky/idnes/12/034/cl6/STK422d01_jesenik_perina.jpg

Tabulka 3: Charakteristika města Jeseník

Identifikační číslo organizace	00302724
Nezkrácený název organizace	Město Jeseník
Druh účetní jednotky	Obce
Poddruh účetní jednotky	Městský úřad obce, jež je obcí s rozšířenou
Státní správa	Organizace vykonává státní správu
Zdroj financování	Místní rozpočet
Kategorie počtu obyvatel	10 001 až 20 000
Počet obyvatel	11471 (k 1. 1. 2016)
Adresa: Ulice	Masarykovo nám. 167/1
Sídlo	Jeseník
PSČ	790 01

Zdroj: *Charakteristika města Jeseník* [online]. Praha [cit. 2017-02-05]. Dostupné z: http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/u/fis/iufisusc/charakteristika.pl?ico=302724&volba_vyber=1&ic=&nao=jesen%EDk, upraveno

Hospodaření města Jeseník

Tabulka č. 4 představuje přehled hospodaření města v uplynulých letech, a to od roku 2010 až do roku 2015. Příjmy města vykazují klesající tendenci od roku 2010 do roku 2014, kdy k jejich růstu došlo v roce 2015. Negativní bilance v uvedených letech byla zapříčiněna velkými investičními akcemi, jako například dostavba průmyslové zóny Za Podjezdem nebo výstavba cyklostezky z města směrem na Bobrovník. Rozpočet města byl ve sledovaném období v letech 2010, 2013 a 2015 schodkový, což bylo zapříčiněno již výše zmíněnými investicemi.

Tabulka 4: Hospodaření města Jeseník

	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Příjmy	343,910mil	243,058mil	259,158mil	266,354mil	407,727mil	429,558mil
Výdaje	382,584mil	210,687mil	270,229mil	229,028mil	366,119mil	450,757mil
Schodek	-38,674mil	32,371mil	-110 72mil	37 326mil	41,608mil	-21,199mil

Zdroj: *Hospodaření města Jeseník* [online]. Praha [cit. 2017-02-05]. Dostupné z: <http://www.rozpocetobce.cz/seznam-obci/536385-jesenik/timeline>, upraveno

6.1.3 Město Javorník

Město Javorník v okrese Jeseník je obcí druhého typu, tedy obcí s pověřeným obecním úřadem. Počet obyvatel je 2836. Samotné město leží na nejsevernějším cípu okresu Jeseník a je od něj vzdáleno téměř třicet kilometrů. Toto pro město znamená potencionální problém spočívající zejména v dostupnosti zdravotnictví, ale také jiných služeb, které se prostě místním občanům, vzhledem k malému počtu obyvatel, nevyplatí poskytovat. Tímto vzniká určitá závislost na Jeseníku, které je díky své větší velikosti sídlem nejenom jediné nemocnice v okrese, ale také jako jediné je schopno poskytovat služby v dalších potřebných sférách lidské činnosti. Problémem města je také veliká nezaměstnanost, která atakuje hranici 24 %.

Obrázek 3 Město Javorník

Zdroj: <https://i.ytimg.com/vi/qToyOTBDyPk/maxresdefault.jpg>

Tabulka 5: Charakteristika města Javorník

Identifikační číslo organizace	00302708
Nezkrácený název organizace	Město Javorník
Druh účetní jednotky	Obce
Poddruh účetní jednotky	Městský úřad obce, jež je pověřeným OÚ, ale není obcí s
Zdroj financování	Místní rozpočet
Kategorie počtu obyvatel	2 001 až 5 000
Počet obyvatel	2836 (k 1. 1. 2016)
Ulice	Nám. Svobody 134
Sídlo	Javorník
PSČ	790 70

Zdroj: *Charakteristika města Javorník* [online]. Praha [cit. 2017-02-05]. Dostupné z: http://www.info.mfcr.cz/cgibin/ufis/iufisusc/charakteristika.pl?ico=302708&volba_vyber=1&ic=&nao=javorn%EDk, upraveno

Hospodaření města Javorník

Hospodaření města je sledováno od období roku 2010 do roku 2015. V roce 2013 a 2014 město hospodařilo se schodkovým rozpočtem, v ostatních letech byl rozpočet přebytkový, což je zřejmé z tabulky č. 6. Město se snaží o vyrovnanost svého rozpočtu a je si vědomo případných rizik a finančních zátěží, které s sebou nese špatné hospodaření města jako takového.

Tabulka 6: Hospodaření města Javorník

	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Příjmy	64,804mil	62,633mil	81,362mil	56,400mil	74,675mil	71,959mil
Výdaje	57,236mil	63,223mil	84,093mil	56,297mil	70,965mil	66,484mil
Schodek	7,568mil	-589000	-2,731mil	103690	3,709mil	5,475mil

Zdroj: *Hospodaření města Javorník* [online]. Praha [cit. 2017-02-05]. Dostupné z: <http://www.rozpocetobce.cz/seznam-obci/536148-javornik/timeline>, upraveno

6.1.4 Obec Česká Ves

Obec Česká Ves je první obcí ve sledovaném výčtu mezi ostatními sledovanými městy. Obce obecně hospodaří s menším objemem financí než města. Nejinak je to i obce Česká Ves. Obec Česká Ves má 2407 obyvatel. Ohledně počtu obyvatel patří k těm větším v okrese Jeseník. Jedná se o obec prvního typu, ovšem se stavebním úřadem. Výhodou obce Česká Ves je její blízkost Jeseníku, takže je zde snadnější komunikace například s úřady, ale nese to i prospěch občanům obce, kteří mohou, například od občanů výše uvedeného Javorníku, využívat občanské vybavenosti okresního města.

Obrázek 4 Obec Česká Ves

Zdroj: <http://static.panoramio.com/photos/large/122852874.jpg>

Tabulka 7: Charakteristika obce Česká Ves

Identifikační číslo organizace	00636037
Nezkrácený název organizace	Obec Česká Ves
Druh účetní jednotky	Obce
Poddruh účetní jednotky	Obecní úřad obce, jež není obcí s rozšířenou působností
Státní správa	Organizace nevykonává státní správu
Zdroj financování	Místní rozpočet
Kategorie počtu obyvatel	2 001 až 5 000
Počet obyvatel	2407 (k 1. 1. 2016)
Adresa: Ulice	Jánského 341
Sídlo	Česká Ves
PSC	790 81

Zdroj: *Charakteristika obce Česká Ves* [online]. Praha [cit. 2017-02-05]. Dostupné z: http://www.info.mfcr.cz/cgibin/ufis/iufisusc/charakteristika.pl?ico=636037&volba_vyber=1&ic=&nao=%E8esk%E1%20ves, upraveno

Hospodaření obce Česká Ves

Hospodaření obce Česká Ves je pro období od roku 2010 do roku 2015 charakteristické stoupající tendencí na straně příjmů, což je zapříčiněno působením jednoho z největších zaměstnavatelů v okrese Jeseník, Řetězárnou Česká Ves, a. s. na území obce. Dá se říci, že čím se tomuto podniku lépe daří, tím má obec více finančních prostředků. Obec nehospodaří s takovým objemem finančních prostředků jako například sousední Jeseník, což ovšem na druhé straně poskytuje výhodu při plánování rozpočtů a s tím spojeným jeho ustálením, jelikož nedochází při jeho čerpání k turbulencím na straně příjmů a výdajů. Vývoj za popisované období dokládá tabulka č. 8.

Tabulka 8: Hospodaření obce Česká Ves

	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Příjmy	49,169mil	52,252mil	50,662mil	35,705mil	474,767mil	42,575mil
Výdaje	44,542mil	47,129mil	50,209mil	34,345mil	47,386mil	37,054mil
Schodek	4,628mil	5,123mil	452440	1,360mil	91070	5,522mil

Zdroj: *Hospodaření obce Česká Ves* [online]. Praha [cit. 2017-02-05]. Dostupné z: <http://www.rozpočetobce.cz/seznam-obci/569356-ceska-ves/timeline>

6.1.5 Demografické ukazatele ve vybraných obcích k 1. 1. 2016

V tabulce č. 9 jsem uvedla základní demografické údaje vybraných obcí k 1. 1. 2016.

Tabulka 9 Demografické ukazatele ve vybraných obcích

Ukazatel	Jeseník	Zlaté Hory	Javorník	Česká Ves
obyv. celkem	11 471	3 944	2 836	2 407
muži	5 511	1 966	1 395	1 206
ženy	5 960	1 978	1 441	1 201
věk 0-14	1 525	497	411	383
věk 15-64	7 553	2 667	1 869	1 637

věk 65 a více	2 393	780	556	387
Průměrný věk	43,8	43,3	42,7	41,4

Zdroj: <https://vdb.czso.cz/mos/okres.jsp?k=CZ0711>, upraveno

6.2 KDU-ČSL v okrese Jeseník

Okres Jeseník patří jak co do velikosti území, tak do počtu obyvatel mezi ty menší. Díky odsunu původního, převážně německého obyvatelstva po ukončení druhé světové války v roce 1945, došlo k velikému dosídlování obyvatel z vnitrozemí republiky. V důsledku tohoto došlo ke značnému promíchání různých kultur. Díky tomuto do okresu Jeseník přišla skupina lidí z řad lidové strany, která se brzy zapojila do veřejného života. V období mezi lety 1945 až 1948 se strana stala součástí Národní fronty, ovšem po roce 1948 došlo k její devastaci, což obnášelo naprosté stáhnutí jejich členů z orgánů veřejného života. Stejná situace nastala také v okrese Jeseník⁶².

K obrození strany došlo po roce 1989. Zejména díky předsedovi strany, Josefu Luxovi se strana dostala do širšího povědomí občanů, což nakonec vyústilo v její účast ve vládách. Strana KDU-ČSL působí v současné době taktéž na území okresu Jeseník. Okres Jeseník má 24 obcí, kdy místní organizace jsou ustanoveny ve dvanácti z nich. Celkový počet členů strany v okrese je k 1. 3. 2017 139, jak je uvedeno v tabulce č. 11.

Na oblasti spojené s fungováním strany KDU-ČSL v okrese Jeseník, na demografický vývoj členů, pohyb v počtu členů a dalších specifík této strany jsem se dotázala předsedkyni Okresního výboru strany a asistenta okresního výboru KDU-ČSL.

6.2.1 Okres Jeseník a tradice lidové strany

Okres Jeseník patří jak z hlediska velikosti území, tak počtu obyvatel mezi ty menší. Ve své současné podobě byl ustaven až v roce 1996. Tehdy se oddělil od okresu Šumperk, k němuž byl v rámci správní reformy připojen v roce 1960. Soudobý okres zhruba územně odpovídá původnímu historickému okresu Frývaldov (německy Freiwaldau, název města

⁶² Linek, L. Pecháček, Š. *Základní charakteristiky členské základny KDU-ČSL*. s. 11

a okresu do roku 1947), který vznikl již v rámci hlubokých změn rakouské monarchie po revoluci 1848.⁶³

Politický okres Frývaldov byl do konce druhé světové války z hlediska národnosti většinou německým územím. K datu sčítání lidu v roce 1930 zde žilo 71 717 obyvatel, z nich se 66 987 lidí hlásilo k národnosti německé a 2 703 k československé (1 892 bylo cizozemců).⁶⁴ Po roce 1945 došlo v důsledku odsunu většiny Němců k výměně obyvatel okresu. Zpřetrhala se tak převážná většina sociokulturních vazeb. Spolu s obnovou Československa se na Jesenicko vrátil více méně pluralitní politický život. V Českých zemích byla v rámci Národní fronty činnost umožněna pouze čtyřem politickým stranám – komunistům, národním socialistům, sociálními demokratům a lidovcům. Československá strana lidová začala v roce 1945 působit i v okrese Frývaldov. Ve volbách 26. května 1946 zde však nedosáhla významného úspěchu. Celkem bylo v okrese odevzdáno 11 638 platných volebních hlasů. KSČ získala 5 931, Čs. strana národně socialistická 2 340, Čs. sociální demokracie 2 004 a Čs. strana lidová pouze 1 325. 38 lístků bylo tzv. prázdných (volba proti všem). Oproti 20,24 % hlasů v českých zemích a 27,57 % v Zemi moravskoslezské tak strana lidová v okrese Frývaldov získala pouze 11,38 % hlasů. Z moravskoslezských okresů šlo o nejnižší volební výsledek.⁶⁵ Po únoru 1948 lidová strana ztratila v celém Československu veškerou politickou autonomii.⁶⁶ K obrození lidové strany došlo v souvislostmi s událostmi z listopadu 1989.

Na území okresu Jeseník leží 24 obcí. Z nich má pět statut města (Javorník, Jeseník, Vidnava, Zlaté Hory a Žulová). K 1. lednu 2016 obývalo území okresu 39 261 lidí. Počet obyvatel má pomalou sestupnou tendenci, v lednu 2011 žilo na Jesenicku 41 095 lidí a v roce 2001 pak 42 413 lidí.⁶⁷

---

⁶³ Balík, S. *Okresy na severu: komunální politika v okresech Šumperk a Jeseník v letech 1989-2006*. Brno: CDK, 2008, str. 18-21.

⁶⁴ Politický okres Frývaldov zahrnoval v roce 1930 čtyři okresy soudní – Cukmantl (Zlaté Hory), Frývaldov, Javorník, Vidnava. *Statistický lexikon obcí v Republice československé, II. Země moravskoslezská*. Praha: Ministerstvo vnitra a Státní úřad statistický 1935, str. XVII.

⁶⁵ Okres Frývaldov byl součástí volebního kraje XIX – Opava. *Volby do Ústavodárného Národního shromáždění v květnu 1946. Zprávy státního úřadu statistického*, ročník XXVII (1946), řada B, číslo 1-25. Praha: Státní úřad statistický, 1946.

⁶⁶ Linek, L.; Pecháček, Š. *Základní charakteristiky členské základny KDU-ČSL*, Sociologické studie. Praha: Sociologický ústav AVČR, 2006, str. 11.

⁶⁷ Malý lexikon obcí 2016 a 2011 (Český statistický úřad); *Historický lexikon obcí České republiky 1869-2005*, I. díl. Praha: Český statistický úřad, 2006.

Tabulka 10 Obce okresu Jeseník podle velikostních skupin (k 1. 1. 2016)

	do 300	301–500	501–1 000	1001– 2000	2001– 3000	3001– 5000	5001 a více
počet obcí	1	5	8	4	4	1	1

Zdroj: Malý lexikon obcí České republiky 2016, ČSU.

6.2.2 Struktura a členská základna KDU-ČSL v okrese Jeseník, sestavování kandidátních listin

Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová (KDU-ČSL) má v posledních letech (roky 2013 až 2017) členy, respektive místní organizace ve 12 z 24 obcí okresu Jeseník (tabulka č. 11). Místní organizace (MO, podle stanov musí mít minimálně tři členy) a členové strany v okrese tvoří v souladu se stanovami okresní organizaci KDU-ČSL.⁶⁸ Počet členů okresní organizace KDU-ČSL v Jeseníku osciloval v letech 2013 až 2017 okolo 130 lidí. K 1. březnu 2017 dosahoval počtu 139.⁶⁹

Tabulka 11 Počet členů KDU-ČSL v MO okresu Jeseník

Místní organizace	počet obyv. MO (1. 1. 2016)	2013	2014	2015	2016	2017
Bernartice	922	1	1	1	3	3
Černá Voda	563	2	2	0	3	3
Česká Ves	2 407	16	16	14	17	16
Javorník	2 836	14	12	13	14	16
Jeseník	11 471	23	23	21	22	21
Lipová - lázně	2 237	8	7	8	6	7
Mikulovice	2 625	25	25	24	25	24
Písečná	997	7	7	6	6	7
Uhelná	476	18	16	18	14	16
Vápenná	1 333	5	5	5	4	5
Vlčiče	423	8	8	8	6	7

⁶⁸ Stanovy KDU-ČSL, § 9. Dostupné na www.kdu.cz.

⁶⁹ Dle informací poskytnutých asistentem okresního výboru KDU-ČSL Jeseník Miroslavem Hrdličkou.

Zlaté Hory	3 944	10	10	9	9	6
celkem okresní organizace Jeseník		137	132	127	129	131

Zdroj: vlastní zpracování dle informací poskytnutých asistentem okresního výboru KDU-ČSL Jeseník Miroslavem Hrdličkou a Malý lexikon obcí 2016 (ČSU).

Z tabulky je zřejmé, že lidová strana disponuje členskou základnou v okresním městě Jeseník i všech obcích s více než 2 000 obyvateli (Česká Ves, Javorník, Lipová - Lázně, Mikulovice, Zlaté Hory). V menších obcích už přítomnost místní organizace KDU-ČSL pravidlem není. V obcích s 1 001 až 2 000 obyvateli (Bělá pod Pradědem, Vápenná, Vidnava, Žulová) působí místní organizace lidové strany pouze v jedné (Vápenná). Ze 14 municipalit s méně než 1 000 obyvateli pracují místní organizace KDU-ČSL v pěti. To odpovídá zjištěním z odborné literatury, že v obcích do 2 000 obyvatel ne vždy působí místní struktury politických stran.⁷⁰ Početnost členské základny v jednotlivých obcích není závislá na velikosti (lidnatosti) příslušné municipality. V okrese Jeseník disponuje lidová strana nejpočetnější členskou základnou v obci Mikulovice (2 625 obyvatel). Předsedkyně okresního výboru (OV) a asistent OV to vysvětlují následovně: „*Může to být způsobeno zřejmě tím, že předseda místní organizace Petr Dvořák pracuje na obecním úřadě a je tedy veřejně známá osoba. V obci je více katolických rodin, které mají více dětí a dělají v obci více akcí jako např. koncerty. Je zde silná katolická skupina a silný skautský oddíl.*“⁷¹ Počet členů KDU-ČSL v okrese Jeseník zůstává zhruba konstantní. K mírnému poklesu došlo v roce 2015, v následujících letech členská základna vykazovala nepatrný růst. Problémem strany je poměrně vysoký věk stávajících členů a malý zájem mladších o členství. Kupříkladu průměrný věk členů místní organizace Jeseník je 68 let, místní organizace Česká Ves 62 let, místní organizace Zlaté Hory 59 let a místní organizace Mikulovice 65 let.

Lidová strana má zřízeny funkce okresních tajemníků.⁷² Ti mají za úkol administraci členské základny, vedení účetnictví okresní organizace, aktivní propagaci strany.

⁷⁰ Srov. např. Čmejrek, J. Lokální a regionální politické stranictví v ČR, str. 271-280. In Dvořáková, V.; Heroutová, A. II. Kongres českých politologů. Praha: Česká společnost pro politické vědy, 2003.

⁷¹ Rozhovor s asistentem okresního výboru KDU-ČSL Jeseník Miroslavem Hrdličkou a předsedkyní okresního výboru Jeseník Milenou Novotnou ze dne 16. 1. 2017

⁷² V období po volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v roce 2010 (KDU-ČSL se nedostala do sněmovny) byly na nějakou dobu finance i počet zaměstnanců strany omezeny. Po volbách do poslanecké sněmovny v roce 2013, ale už rok předtím do krajů v roce 2012 se finanční situace vrátila do normálu (KDU-ČSL se plnohodnotně vrátila na politickou scénu, zvýšil se také příspěvek ze státního rozpočtu).

V souvislosti s volbami plní okresní tajemník řadu úkolů, je v dobrém slova smyslu spojkou mezi krajským výborem a okresy.

Nejnižší organizační strukturou v rámci KDU-ČSL jsou okresní výbory. Ty se chovají samostatně, byť hospodaří s omezenými prostředky. Okresní organizace KDU-ČSL Jeseník hospodaří každoročně se zhruba 20 až 30 tisíci Kč (výše částky mj. závisí na případném konání voleb). Významným příspěvkem je 10 000 od senátora za Šumpersko a Jesenícko Zdeňka Brože (nestraník zvolený za KDU-ČSL, oficiálně příspěvek na kancelář, stejnou částkou v lidové straně přispívají také poslanci). Řadoví členové platí roční příspěvek 100 Kč (pracující) a 50 Kč (senioři). Je možný i dobrovolný vyšší příspěvek. Volební kampaně a materiály jsou hrazeny z příspěvků z krajského rozpočtu strany. Z běžných provozních výdajů vynakládá okresní organizace větší sumu počátkem května v souvislosti s víkendem, kdy bývá Diecézní Pout' rodin navazující na Den matek. Jeseničtí lidovci tak pokračují v zavedené tradici, větší položkou je zde nákup květin (rozpočty OV Jeseník na roky 2016 a 2017 jsou součástí příloh č. 1 a 2). Volby na všech úrovních (obecní, krajské, senátní, parlamentní) jsou rozpočtovány především na úrovni krajského výboru, role okresní organizace a místních organizací spočívá zejména v aktivní pomoci při realizaci propagace.⁷³

Důležitým okamžikem každé politické strany jsou volby. Základem úspěchu je sestavení kandidátní listiny. Ke způsobu vytváření kandidátních listin na komunální úrovni sdělili představitelé okresní organizace následující: *„Kandidátní listiny se sestavují s cílem dosažení co nejoptimálnějšího (nejlepšího) výsledku ve volbách. V této souvislosti jsou osloveni členové příslušné politické strany, kteří mají zájem kandidovat. Sleduje se volební potencionál toho kterého kandidáta, jaká je jeho angažovanost, z toho pramenící obecná známost. Roli hraje například i profese kandidáta. Jsou povolání, díky kterým jsou kandidáti voličům dobře známí a volitelní, třeba učitelé, lékaři, ředitelé obecně prospěšných organizací, ale také politici na všech úrovních, atd. Je dobré mít na kandidátní listině tyto členy, ale také to mohou být nečlenové politické strany, kteří jsou dlouhodobě sympatizanti.*

U kandidátů, kteří nemají politickou příslušnost ke straně, za kterou kandidují, je základní, aby se ztotožnili s programem této politické strany. Dále hraje roli pořadí na kandidátce. Začátek kandidátní listiny patří kandidátům, kteří jsou obecně známí, vážení a uznávaní.

---

⁷³ Rozhovor s asistentem okresního výboru KDU-ČSL Jeseník Miroslavem Hrdličkou a předsedkyní okresního výboru Jeseník Milenou Novotnou ze dne 16. 1. 2017.

Kromě toho se umístěním na začátku kandidátní listiny dává voličům na vědomí, že tito kandidáti, v případě zvolení, jsou připraveni vzít na sebe funkce v zastupitelstvu příslušné úrovně i odpovídající odpovědnost. V rámci komunálních voleb se má za to, že na pozici číslo jedna je kandidát na funkci starosty. Zde je potřeba zdůraznit, že kandidátní listina je výsledkem jednání a schválení členské schůze politické strany, kde členové vysloví souhlas s kandidáty a jejich pozicemi na kandidátní listině... Dalším dokumentem, který vzniká po kandidátní listině, je volební program, se kterým jde politická strana, hnutí, účelové seskupení či koalice do voleb. Voliči mohou vybírat své kandidáty či celou stranu nejen podle známých tváří či osobností, ale také podle kvality volebního programu a cílů. Proto je rozmanitost, obsahovost a kvalita volebního programu velmi důležitá“. Krajské kandidátní listiny jsou sestavovány obdobně jako komunální: „Rozdíly v postupu přináší skutečnost, že tady není prostorem obvod obce či města, ale celý kraj, který sestává z několika okresů. V případě Olomouckého kraje je předmětných okresů pět. Základní principy, tedy koho chceme dosadit na kandidátní listinu, jsou zhruba stejné. Zde se ale věnuje větší pozornost pozici na kandidátní listině, ta je už totiž předmětem zájmu okresních lídrů. KDU-ČSL je demokratická strana a proto se ve volebním roce do krajského zastupitelstva koná s dostatečným předstihem nominační konference. Jednotlivé okresy, tedy Olomouc, Šumperk, Prostějov, Přerov a Jeseník jmenují na pozice 2. až 6. vždy po jednom zástupci. 1 pozice patří vždy lídru kandidátní listiny, tím bývá zpravidla předseda krajského výboru KDU-ČSL. Účastníci nominační konference hlasují pro navržené kandidáty z okresů a tak se určí pořadí na 2. až 6. místě kandidátní listiny. Pozice na 7. až 55. místě se projednávají na krajském výboru strany. V rámci kraje se věnuje velká pozornost volebnímu programu, se kterým vstupuje strana do voleb. To proto, že rozhodování v rámci kraje má velkou váhu a důležitost. Jedná se pak o řízení většího celku, většího rozpočtu, s většími dopady, odpovědností a důležitostí. To má samozřejmě i zpětnou vazbu na kandidátní listinu. Je třeba hledat a nacházet kvalitní kandidáty, vzdělané a takové, kteří rozumí praktickému životu. Ať se jedná o volby krajské nebo komunální (do obecních zastupitelstev) vždy je třeba hledat osobnosti. V tom je nesmírná důležitost tohoto zdánlivě jednoduchého úkolu.“

Pro sestavování kandidátních listin od krajských voleb výše, resp. pro pozici konkrétního kandidáta je důležitá rovněž početnost příslušných místních organizací. V krajských volbách 2016 tak na nejvyšší pozici za okres Jeseník figurovala Dana Benčová

z nejpočetnější místní organizace v Mikulovicích (sedmé místo kandidátní listiny). Důvodem pro výběr této konkrétní kandidátky byla její známost a oblíbenost (vede skautský klub).⁷⁴

6.2.3 Volební výsledky KDU-ČSL v okrese Jeseník

Volební výsledky KDU-ČSL v okrese Jeseník patří k těm spíše podprůměrným. Procenta hlasů pro lidovou stranu ve volbách do poslanecké sněmovny zachycuje tabulka č. 12. Ve stranických baštách v Jihomoravském a Zlínském kraji je KDU-ČSL schopna získávat nepoměrně větší volební podporu (např. v roce 2013 za okres Hodonín 14,2 %, v okrese Vsetín 13,6 %). Pro porovnání je v tabulce uveden rovněž volební výsledek lidové strany v obci Mikulovice. Zde strana v souvislosti s aktivitou a velkým počtem členů dosahuje v porovnání s celookresními hodnotami lepších výsledků (v obci je největší členská základna strany v okrese Jeseník).

Tabulka 12 Volební výsledky KDU-ČSL v okr. Jeseník, České republice a obci Mikulovice (poslanecká sněmovna Parlamentu ČR) v %

	1996	1998	2002*	2006	2010	2013
okres Jeseník	5,78	6,89	13,46	5,78	3,44	5,07
Česká republika	8,08	9,00	14,27	7,22	4,39	6,78
obec Mikulovice	5,77	7,17	18,86	7,28	5,61	6,62

* Koalice KDU-ČSL, US-DEU.

Zdroj: volební server ČSU (www.volby.cz).

Volební výsledky KDU-ČSL v okrese Jeseník nejsou překvapením. Jedná se o oblast obývanou do konce druhé světové války převážně německým obyvatelstvem. Kontextuální faktory (jako např. historické tradice) tak lidové straně nenahrávají. O něco lepších výsledků je strana schopna dosahovat pouze v obcích s početnou a aktivní členskou základnou. Podle slov představitelů okresní organizace KDU-ČSL se v takových obcích dělají „místní volební kampaně ze znalostí obce a lidí. Dělají se průběžně po celý rok např.

⁷⁴ Rozhovor s asistentem okresního výboru KDU-ČSL Jeseník Miroslavem Hrdličkou a předsedkyní okresního výboru Jeseník Milenou Novotnou ze dne 16. 1. 2017.

*poutěmi a kulturními akcemi.*⁷⁵ To samozřejmě platí zejména pro volby do zastupitelstev obcí. Hodnoceno počtem starostů zvolených za KDU-ČSL nejsou ani místní volby pro lidovou stranu v okrese Jeseník mimořádně úspěšné. V letech 1994, 1998, 2002 a 2006 obsadili kandidáti strany post starosty v celkem sedmi z 24 obcí okresu Jeseník. V Bílé Vodě (324 obyvatel) byl v roce 1994 zvolen starostou Josef Paprskář (za KDU-ČSL, bez politické příslušnosti). V Černé Vodě (563 obyvatel) byl ve stejném roce zvolen Vladislav Juřík (za KDU-ČSL, člen strany). V České Vsi (2 407 obyvatel) se v roce 1994 stala starostkou Milena Novotná (Za KDU-ČSL, členka strany). V obci Uhelná (476 obyvatel) byl v roce 2006 zvolen Ludvík Juřík (za KDU-ČSL, bez politické příslušnosti). Ve Vápenné (1 333 obyvatel) byl v letech 2002 a 2006 zvolen Leoš Hannig (za KDU-ČSL, člen strany). Ve Vlčicích (423 obyvatel) se starostou v roce 1994 stal starostou Jan Zetocha (za KDU-ČSL, člen strany), v letech 1998 a 2002 Libuše Plhalová (za KDU-ČSL, bez politické příslušnosti). Ve Zlatých Horách (3 944 obyvatel) byl v letech 1994 a 1998 zvolen Vladimír Začal (za KDU-ČSL, v roce 1994 bez politické příslušnosti, v roce 1998 člen strany).⁷⁶ Není překvapením, že v šesti z těchto obcí pracuje místní organizace strany lidové. V komunálních volbách v roce 2014 získala strana lidová v okrese Jeseník celkem 22 zastupitelských míst. Pouze šest z nich však získali členové strany. Ukazuje se, že mimo jiné v důsledku vyššího věku členů jsou na přední místa kandidátek stavěni kandidáti bez politické příslušnosti. Např. v okresním městě Jeseník postavila lidová strana ve volbách 2014 plnou 25 člennou kandidátní listinu. 10 kandidátů bylo členy strany a 15 bez politické příslušnosti (v roce 2014 měla místní organizace KDU-ČSL v Jeseníku 23 členů). Členové strany obsadili místa 1 až 3, 11, 18, 19, 21, 22, 24, 25. Pouze dva z kandidátů – členů strany nedovršili 50 let věku. KDU-ČSL získala v roce 2014 v Jeseníku dvě zastupitelská místa (jedno obsadil člen strany, druhé kandidát bez politické příslušnosti). Člen strany se následně stal rovněž členem rady města.⁷⁷ Pro přehlednost v tabulce níže i další vybrané obce v letech 2006, 2010 a 2014

---

⁷⁵ Rozhovor s asistentem okresního výboru KDU-ČSL Jeseník Miroslavem Hrdličkou a předsedkyní okresního výboru Jeseník Milenou Novotnou ze dne 16. 1. 2017

⁷⁶ Balík, S. *Okresy na severu. Komunální politika v okresech Šumperk a Jeseník v letech 1989-2006*. Brno: CDK, 2008, str. 154-155.

⁷⁷ Volební server ČSU (www.volby.cz) a webové stránky města Jeseník (www.jesenik.org).

Tabulka 13 Volební výsledky KDU-ČSL v okrese Jeseník

Přehled kandidátů KDU-ČSL				Navrhující strana	Politická příslušnost	Pořadí zvolení
Rok/obec	poř. č.	Tituly, jméno, příjmení	věk			
<p>Ve volbách v roce 2014 ve městě Jeseník postavila KDU-ČSL plnou 25 člennou kandidátní listinu. 10 kandidátů bylo členy strany a 15 bez politické příslušnosti v roce 2014 měla místní organizace 23 členů. Členové strany obsadili místa 1 až 3, 11, 18, 19, 21, 24, 25. KDU-ČSL získala pouze dvě zastupitelská místa. Jedno místo obsadil člen strany, druhé kandidát bez politické příslušnosti.⁷⁸</p>						
2014, Jeseník	1	Miroslav Hrdlička	62	KDU-ČSL	KDU-ČSL	1
2014, Jeseník	4	Alena Řehová	38	KDU-ČSL	BEZPP	2
<p>Ve volbách v roce 2014 ve městě Javorník postavila KDU-ČSL plnou 15 člennou kandidátní listinu. 2 kandidáti byli členy strany a 13 bez politické příslušnosti v roce 2014 měla místní organizace 12 členů. Členové strany obsadili místa 2 a 14. KDU-ČSL získala pouze jedno zastupitelské místo, které obsadil kandidát bez politické příslušnosti.⁷⁹</p>						
2014, Javorník	1	Milan Rychlý	46	KDU-ČSL	BEZPP	1
<p>Ve volbách v roce 2014 ve městě Zlaté Hory postavila KDU-ČSL plnou 15 člennou kandidátní listinu. 4 kandidáti byli členy strany a 11 bez politické příslušnosti v roce 2014 měla místní organizace 10 členů. Členové strany obsadili místa 1, 5, 13 a 15. KDU-ČSL získala dvě zastupitelská místa, které obsadil kandidát bez politické příslušnosti i s politickou příslušností.⁸⁰</p>						
2014, Zlaté Hory	1	Vladimír Začal	57	KDU-ČSL	KDU-ČSL	1
2014, Zlaté Hory	2	Ing. František Kalenda	66	KDU-ČSL	BEZPP	2
<p>Ve volbách v roce 2014 v obci Česká Ves postavila KDU-ČSL plnou 15 člennou kandidátní listinu. 6 kandidátů bylo členy strany a 9 bez politické příslušnosti v roce 2014 měla místní organizace 16 členů. Členové strany obsadili místa 1, 2, 7, 11, 12</p>						

⁷⁸ Volební server ČSU (www.volby.cz)

⁷⁹ Volební server ČSU (www.volby.cz)

⁸⁰ Volební server ČSU (www.volby.cz)

a 15. KDU-ČSL získala dvě zastupitelská místa, která obsadili kandidáti bez politické příslušnosti. ⁸¹						
2014, Česká Ves	10	Eliška Lisková	60	KDU-ČSL	BEZPP	1
2014, Česká Ves	5	Miloslav Oškera	59	KUD-ČSL	BEZPP	2
Ve volbách v roce 2010 ve městě Jeseník postavila KDU-ČSL plnou 25 člennou kandidátní listinu. 12 kandidátů bylo členy strany a 13 bez politické příslušnosti. Členové strany obsadili místa 1, 2, 3, 6, 9, 14, 17, 19, 21, 22, 23 a 24. KDU-ČSL získala jedno zastupitelské místo, které obsadil kandidát s politickou příslušností. ⁸²						
2010, Jeseník	2	Miroslav Hrdlička	58	KUD-ČSL	KUD-ČSL	1
Ve volbách v roce 2010 ve městě Javorník postavila KDU-ČSL plnou 15 člennou kandidátní listinu. 1 kandidát byl členem strany a 14 bez politické příslušnosti. Člen strany obsadil místo 3. KDU-ČSL získala jedno zastupitelské místo, které obsadil kandidát bez politické příslušnosti. ⁸³						
2010, Javorník	5	Milan Rychlý	42	KDU-ČSL	BEZPP	1
Ve volbách v roce 2010 ve městě Zlaté Hory postavila KDU-ČSL plnou 15 člennou kandidátní listinu. 2 kandidáti byli členem strany a 13 bez politické příslušnosti. Členové strany obsadili místo 1. a 6. KDU-ČSL získala dvě zastupitelská místa, která obsadili kandidát bez politické příslušnosti i s politickou příslušností. ⁸⁴						
2010, Zlaté Hory	2	Ing. František Kalenda	62	KDU-ČSL	BEZPP	2
2010, Zlaté Hory	1	Vladimír Začal	53	KDU-ČSL	KDU-ČSL	1
Ve volbách v roce 2010 v obci Česká Ves postavila KDU-ČSL plnou 15 člennou kandidátní listinu. 6 kandidátů bylo členem strany a 9 bez politické příslušnosti. Členové strany obsadili místa 1, 2, 5, 11, 14 a 15. KDU-ČSL získala jedno zastupitelské místo, které obsadil kandidát bez politické příslušnosti. ⁸⁵						
2010, Česká Ves	12	Eliška Lysková	56	KDU-ČSL	BEZPP	1

⁸¹ Volební server ČSU (www.volby.cz)

⁸² Volební server ČSU (www.volby.cz)

⁸³ Volební server ČSU (www.volby.cz)

⁸⁴ Volební server ČSU (www.volby.cz)

⁸⁵ Volební server ČSU (www.volby.cz)

<p>Ve volbách v roce 2006 ve městě Jeseník postavila KDU-ČSL plnou 25 člennou kandidátní listinu. 9 kandidátů bylo členem strany a 16 bez politické příslušnosti. Členové strany obsadili místa 1, 2, 6, 15, 17, 18, 22, 23 a 25. KDU-ČSL získala dvě zastupitelská místa, která obsadili kandidát bez politické příslušnosti i s politickou příslušností.⁸⁶</p>						
2006, Jeseník	3	Miroslav Hrdlička	54	KDU-ČSL	BEZPP	1
2006, Jeseník	1	Ing. Michal Blažko	39	KDU-ČSL	KDU-ČSL	2
<p>Ve volbách v roce 2006 ve městě Javorník postavila KDU-ČSL plnou 15 člennou kandidátní listinu. 1 kandidát byl členem strany a 14 bez politické příslušnosti. Člen strany obsadil 13. místo. KDU-ČSL získala dvě zastupitelská místa, která obsadili kandidáti bez politické příslušnosti.⁸⁷</p>						
2006, Javorník	1	Bc. Petr Dvořák	41	KDU-ČSL	BEZPP	1
2006, Javorník	8	Milan Rychlý	38	KDU-ČSL	BEZPP	2
<p>Ve volbách v roce 2006 ve městě Zlaté Hory postavila KDU-ČSL plnou 15 člennou kandidátní listinu. 3 kandidáti byli členy strany a 12 bez politické příslušnosti. Členové strany obsadili místa 1, 2, 9. KDU-ČSL získala dvě zastupitelská místa, která obsadili kandidáti bez politické příslušnosti i s politickou příslušností.⁸⁸</p>						
2006, Zlaté Hory	11	Ing. František Kalenda	58	KDU-ČSL	BEZPP	2
2006, Zlaté Hory	1	Vladimír Začal	49	KDU-ČSL	KDU-ČSL	1
<p>Ve volbách v roce 2006 v obci Česká Ves postavila KDU-ČSL plnou 15 člennou kandidátní listinu. 7 kandidátů bylo členem strany a 8 bez politické příslušnosti. Členové strany obsadili místa 1, 3, 6, 10, 11, 13 a 14. KDU-ČSL získala dvě zastupitelská místa, které obsadili kandidáti bez politické příslušnosti.⁸⁹</p>						
2006, Česká Ves	15	František Hrda	63	KDU-ČSL	BEZPP	1
2006, Česká Ves	4	Eliška Lysková	52	KDU-ČSL	BEZPP	2

Zdroj: Volební server ČSU (www.volby.cz), upraveno

⁸⁶ Volební server ČSU (www.volby.cz)

⁸⁷ Volební server ČSU (www.volby.cz)

⁸⁸ Volební server ČSU (www.volby.cz)

⁸⁹ Volební server ČSU (www.volby.cz)

6.2.4 Činnost strany KDU-ČSL v okrese Jeseník

Činnost strany KDU-ČSL se řídí volebním programem a svými projekty, které jsou veřejně přístupné a občané, potencionální voliči, tak mají dostatek informací o fungování strany a jejich prioritách. Volební program je k dispozici v příloze č. 4 a projekty strany v příloze č. 5. Veškerá činnost strany se orientuje na občana a jeho zájmy. To samé platí i o činnosti Okresního výboru Jeseník.⁹⁰

6.3 Komunální volby v letech 2006, 2010 a 2014

Komunální volby jsou volby zástupců do menších a malých celků územní samosprávy, tedy do zastupitelstev obcí, měst či městských obvodů v případě měst velkých. V České republice se komunální volby konají pravidelně, vždy jednou za čtyři roky. Nepravidelně pouze v případě, že počet členů obecního či městského zastupitelstva klesne pod předepsaný počet. Komunální volby se konají ve všech obcích.⁹¹

Ve své práci jsem se zabývala pouze výsledky volebních subjektů, jelikož podrobný rozbor podle jmenovitě zvolených zastupitelů by značně přesáhl rozsah práce.

6.3.1 Zlaté Hory

Tabulka 14 Porovnání úspěšnosti politických subjektů v komunálních volbách 2006 - 2014 ve městě Zlaté Hory

	NÁZEV STRANY	VOLBY 2006 ZISK MANDÁTŮ	VOLBY 2010 ZISK MANDÁTŮ	VOLBY 2014 ZISK MANDÁTŮ
1	ČSSD	2	3	2
2	KDU-ČSL	2	2	2
3	KSČM	2	1	1
4	„NEZÁVISLÍ 2014“	-	-	4
5	"NOVÉ ZLATOHOŘSKO"	3	3	1
6	STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ	-	-	2
7	Zlaté Hory - Náš domov	-	-	2

⁹⁰ Rozhovor s asistentem okresního výboru KDU-ČSL Jeseník Miroslavem Hrdličkou a předsedkyní okresního výboru Jeseník Milenou Novotnou ze dne 16. 1. 2017

⁹¹ https://cs.wikipedia.org/wiki/Komun%C3%A1ln%C3%AD_volby, 9. 3. 2017

8	Pro Zlatohorsko	-	-	0
9	Úsvit přímé demokracie	-	-	0
10	ODS	1	1	1
11	„NEZÁVISLÍ 2010“	-	5	-
12	„NEZÁVISLÍ 2006“	5	-	-

Zdroj: zdroj vlastní

Z tabulky č. 13 je zřejmé, že ve volbách konaných v letech 2006 až 2014 kandidovalo do zastupitelstva města Zlatých Hor dvanáct politických subjektů, kdy ve všech volbách v uvedených letech postavilo kandidátní listinu do komunálních voleb pouze pět subjektů, a to ČSSD, KDU-ČSL, KSČM, ODS a hnutí Nové Zlatohorsko. Nejúspěšnějším volebním subjektem bylo hnutí Nezávislých 2006, resp. 2010, kterému se podařilo ve volbách v roce 2010 a 2014 obsadit pět mandátů v zastupitelstvu, které je tvořeno celkem patnácti zastupiteli. Druhým nejúspěšnější subjekt je poté strana ČSSD, která měla v zastupitelstvu za uvedené období vždy více než jednoho zastupitele. Strana KDU-ČSL ve srovnávaných obdobích měla v zastupitelstvu vždy po dvou mandátech, což lze považovat za úspěch, zejména vzhledem ke skutečnosti, že má zastupitelstvo pouze patnáct členů, ale ani v jednom případě se nestala součástí vládnoucí koalice.

6.3.2 Jeseník

Tabulka 15 Porovnání úspěšnosti politických subjektů v komunálních volbách 2006 - 2014 ve městě Jeseník

	NÁZEV STRANY	VOLBY 2006 ZISK MANDÁTŮ	VOLBY 2010 ZISK MANDÁTŮ	VOLBY 2014 ZISK MANDÁTŮ
1	ČSSD	6	7	4
2	KDU-ČSL	2	1	2
3	KSČM	2	2	2
4	„Mladí pro Jeseník (Pro Jeseník)“	-	4	4
5	Naděje	0	-	-
6	Strana svobodných občanů	-	2	0
7	SNK Evropští demokraté	2	-	-
8	Strana zelených	3	0	-
9	ODS	6	4	2

10	Sdružení nezávislých Nový impuls	4	-	-
11	Volte Pr.Blok.www.cibulka.net	-	0	-
12	TOP 09	-	2	3
13	Jeseník pro všechny	-	0	-
14	Věci veřejné	-	0	-
15	Sdružení NV, NK	-	3	-
16	Občané Jesenicku	-	-	1
17	ANO 2011	-	-	6
18	Nezávislí Jeseník	-	-	1
19	Strana práv občanů Zemanovci	-	0	-

Zdroj: vlastní zdroj

Z tabulky č. 14 je zřejmé, že v uvedeném období soutěžilo o posty v zastupitelstvu města Jeseníku celkem devatenáct volebních subjektů. Pouze čtyři subjekty, a to ČSSD, ODS, KSČM a KDU-ČSL postavila kandidátní listinu do všech srovnávaných voleb. Za jednoznačně nejúspěšnější stranu v Jeseníku lze považovat ČSSD, která ve volbách v roce 2010 získala dosud největší zastoupení v zastupitelstvu, kdy do křesla zastupitele zasedlo sedm jejích zastupitelů. Úspěšná byla také strana ODS a v posledních volbách Hnutí ANO 2011 se ziskem šesti míst v zastupitelstvu. Strana KDU-ČSL se dá považovat za stranu, která v Jeseníku získává stabilní počet míst v zastupitelstvu a ve všech srovnávaných volbách byl jejích zástupce i v radě města.

6.3.3 Javorník

Tabulka 16 Porovnání úspěšnosti politických subjektů v komunálních volbách 2006 - 2014 ve městě Javorník

	NÁZEV STRANY	VOLBY 2006 ZISK MANDÁTŮ	VOLBY 2010 ZISK MANDÁTŮ	VOLBY 2014 ZISK MANDÁTŮ
1	ČSSD	3	2	1
2	KDU-ČSL	2	1	1
3	KSČM	1	1	1
4	SNK Evropští demokraté	3	3	3
5	Nezávislí	2	-	-
6	ODS	4	3	1

7	Nestraníci	-	2	1
8	Nezávislí pro Javorník	-	1	-
9	Javornické ženy	-	1	-
10	Občané pro město	-	1	3
11	OS BAJA-ženy Javorníku	-	-	0
12	Pro občany Javornicka	-	-	2
13	ANO 2011	-	-	2
14	Rybáři Javorník	-	-	0
15	Patrioti PRO Javorník	-	-	0
16	Volba pro město	-	-	0

Zdroj: vlastní zdroj

Z tabulky č. 15 vyplývá, že ve volbách v roce 2006 a poté i částečně ve volbách v roce 2010 byla nejméně úspěšná stranou ODS, která ovšem ve volbách v roce 2014 ztratila svoji pozici, kdy obhájila pouze jedno místo v zastupitelstvu. Nejsilnější stranou v Javorníku je strana SNK Evropští demokraté, která měla ve všech srovnávaných obdobích v zastupitelstvu po třech členech. Z uvedeného je také zřejmé, že se v Javorníku často tvoří volební sdružení, kterých bylo v uvedené době postaveno celkem deset, což lze považovat, vzhledem k počtu obyvatel Javorníku, za velký počet. Strana KDU-ČSL je v Javorníku stranou stabilní, kdy se vždy ve srovnávaném období do zastupitelstva dostala, ale se ziskem dvou, resp. jednoho mandátu nemá moc šancí ovlivnit dění ve městě.

6.3.4 Česká Ves

Tabulka 17 Porovnání úspěšnosti politických subjektů v komunálních volbách 2006 - 2014 v obci Česká Ves

	NÁZEV STRANY	VOLBY 2006 ZISK MANDÁTŮ	VOLBY 2010 ZISK MANDÁTŮ	VOLBY 2014 ZISK MANDÁTŮ
1	ČSSD	2	4	6
2	KDU-ČSL	2	1	2
3	KSČM	1	2	2
4	TOP 09	1	1	-
5	Nezávislí pro Českou Ves	2	2	4
6	Naše obec	7	4	-
7	Sdruž. obč. za rozvoj obce Č. Ves	-	1	1

Zdroj: vlastní zdroj

Ve volbách v roce 2006 bylo nejúspěšnějším volebním subjektem hnutí Naše obec, která získala celkem sedm mandátů v zastupitelstvu, v dalších volbách čtyři, ale v posledních komunálních volbách již toto sdružení kandidátní listinu do voleb nesestavilo. Za nejúspěšnější z pohledu celého období lze považovat ČSSD, která postupem času v obci nabírá na síle, kdy v posledních volbách již získala dokonce šest mandátů v zastupitelstvu. Úspěšné je taktéž sdružení Nezávislí pro Českou Ves. Strana KDU-ČSL měla ve všech srovnávaných obdobích své zástupce v zastupitelstvu obce, nicméně nikdo z jejich zástupců nebyl zastoupen v radě obce.

6.3.5 Zastupitelstva vybraných obcí 2014

Rozhodující pro stanovení počtu členů zastupitelstva obce je počet obyvatel k 1. 1. roku, v němž se konají volby.⁹²Do zastupitelstva města Jeseník, bylo v roce 2014 zvoleno 25 členů zastupitelstva. Do zastupitelstva města Javorník a zastupitelstva obce Česká Ves bylo v tentýž rok, zvoleno patnáct zastupitelů jakožto maximální počet pro danou velikost města. Ve Zlatých Horách tvoří zastupitelstvo také patnáct členů.

V tabulce č. 17 jsem vybrala ukazatele úspěšnosti jednotlivých politických subjektů ve vybraných obcích podle počtu zvolených zastupitelů.

Tabulka 18 Zastupitelstva vybraných obcí 2014

ZASTUPITELSTVA VYBRANÝCH OBCÍ 2014						
Po- řadí	Zastupitelstvo města Jeseník					
	Strana = počet zastupitelů	Mužů	Žen	Hlasů pro		
1	ANO 2011	6	5	1	16 160	19,30%
2	PRO JESENÍK	4	2	2	13 104	15,65%
3	ČSSD	4	3	1	12 630	15,08%
4	TOP 09	3	2	1	9 801	11,71%
5	ODS	2	1	1	7 328	8,75%
6	KSČM	2	2	0	6 340	7,57%
7	KDU-ČSL	2	1	1	5 536	6,61%
8	OBČANÉ JESENICKU	1	1	0	4 864	5,81%
9	NEZÁVISLÍ – JESENÍK	1	1	0	4 674	5,58%

⁹² Zák. č. 128/2000 Sb., o obcích, §68

10	Strana svobodných občanů	0	--	--	3 276	3,91%
--	Hlasy neplatné	--	--	--	17	0,00%
Σ	Celkem	25	18	7	83 730	39,26%

Po- řadí	Zastupitelstvo Česká Ves					
	Strana = počet zastupitelů	Mužů	Žen	Hlasů pro		
1	STAN+NK (Naše obec)	7	5	2	4 907	40,75%
2	ČSSD	2	1	1	1 776	14,75%
3	SNK.CELK (Nezáv. pro ČV)	2	2	0	1 704	14,15%
4	KDU-ČSL	2	1	1	1 281	10,64%
5	KSČM	1	1	0	1 217	10,11%
6	TOP 09	1	1	0	1 156	9,60%
Σ	Celkem	15	11	4	12 041	46,13%

Po- řadí	Zastupitelstvo Javorník					
	Strana = počet zastupitelů	Mužů	Žen	Hlasů pro		
1	Občané pro město	3	1	2	2 731	16,10%
2	SNK Evropští demokraté	3	2	1	2 454	14,47%
3	ANO 2011	2	1	1	1 780	10,49%
4	Pro občany Javornicka	2	2	0	1 561	9,20%
5	KSČM	1	1	0	1 479	8,72%
6	Nestráníci	1	1	0	1 228	7,24%
7	ODS	1	1	0	990	5,84%
8	KDU-ČSL	1	1	0	952	5,61%
9	ČSSD	1	1	0	921	5,43%
10	Patrioti PRO Javorník	0	--	--	833	4,91%
11	Rybáři Javorník	0	--	--	796	4,69%
12	Občanské sdružení BAJA-ženy	0	--	--	693	4,08%
13	Volba pro město	0	--	--	547	3,22%
Σ	Celkem	15	11	4	16 965	52,58%

Po- řadí	Zastupitelstvo Zlaté Hory					
	Strana = počet zastupitelů	Mužů	Žen	Hlasů pro		
1	NEZÁVISLÍ 2014	4	4	0	4 530	23,35%
2	ČSSD	2	2	0	2 812	14,50%
3	Zlaté Hory-Náš domov	2	2	0	2 431	12,53%
4	Starostové a nezávislí	2	2	0	2 321	11,97%
5	KDU-ČSL	2	2	0	2 096	10,81%
6	Nové Zlatohorsko	1	0	1	1 888	9,73%
7	KSČM	1	1	0	1 478	7,62%
8	ODS	1	1	0	1 066	5,50%
9	Pro Zlatohorsko	0	--	--	728	3,75%
10	Úsvit přímé demokracie	0	--	--	47	0,00%
Σ	Celkem	15	14	1	19 397	44,12%
Stran						
10	Celkem Jeseník	25	18	7	83 730	39,26%
6	Celkem Česká Ves	15	11	4	12 041	46,13%
13	Celkem Javorník	15	11	4	16 965	52,58%
10	Celkem Zlaté Hory	15	14	1	19 397	44,12%
39	bez 17 neplatných hlasů	70	54	16	132 133	-----

Zdroj: <http://volby.idnes.cz/komunalni-volby-2014.aspx?t=3&o=12&o2=CZ0711#v1b-seznam>, upraveno

Tabulka 19 Zastupitelstva ve 4 obcích - celostátní strany

Po- řadí	Zastupitelstva ve 4 obcích - celostátní strany						
	Volební strana	Obec	Zast.	Mužů	Žen	Hlasů pro	
3	ČSSD	Jese	4	3	1	12 630	15,08%
2	ČSSD	ZIHo	2	2	0	2 812	14,50%
2	ČSSD	ČeVe	2	1	1	1 776	14,75%
9	ČSSD	Javo	1	1	0	921	5,43%
--	ČSSD	Σ	9	7	2	18 139	---
1	ANO 2011	Jese	6	5	1	16 160	19,30%

3	ANO 2011	Javo	2	1	1	1 780	10,49%
--	ANO 2011	Σ	8	6	2	17 940	---
4	TOP 09	Jese	3	2	1	9 801	11,71%
6	TOP 09	ČeVe	1	1	0	1 156	9,60%
--	TOP 09	Σ	4	3	1	10 957	---
6	KSČM	Jese	2	2	0	6 340	7,57%
5	KSČM	Javo	1	1	0	1 479	8,72%
7	KSČM	ZIHo	1	1	0	1 478	7,62%
5	KSČM	ČeVe	1	1	0	1 217	10,11%
--	KSČM	Σ	5	5	0	10 514	---
7	KDU-ČSL	Jese	2	1	1	5 536	6,61%
5	KDU-ČSL	ZIHo	2	2	0	2 096	10,81%
4	KDU-ČSL	ČeVe	2	1	1	1 281	10,64%
8	KDU-ČSL	Javo	1	1	0	952	5,61%
--	KDU-ČSL	Σ	7	5	2	9 865	---
5	ODS	Jese	2	1	1	7 328	8,75%
8	ODS	ZIHo	1	1	0	1 066	5,50%
7	ODS	Javo	1	1	0	990	5,84%
--	ODS	Σ	4	3	1	9 384	---
--	6 stran celostátních	ΣΣ	37	29	8	76 799	---

Po- řadí	Zastupitelstva ve 4 obcích - místní strany úspěšné						
	Volební strana	Obec	Zast.	Mužů	Žen	Hlasů pro	
2	PRO JESENÍK	Jese	4	2	2	13 104	15,65%
1	STAN+NK (Naše obec)	ČeVe	7	5	2	4 907	40,75%
8	OBČANÉ JESENICKU	Jese	1	1	0	4 864	5,81%
9	NEZÁVISLÍ – JESENÍK	Jese	1	1	0	4 674	5,58%
1	NEZÁVISLÍ 2014	ZIHo	4	4	0	4 530	23,35%

1	Občané pro město	Javo	3	1	2	2 731	16,10%
2	SNK Evropští demokraté	Javo	3	2	1	2 454	14,47%
3	Zlaté Hory-Náš domov	ZlHo	2	2	0	2 431	12,53%
4	Starostové a nezávislí	ZlHo	2	2	0	2 321	11,97%
6	Nové Zlatohorsko	ZlHo	1	0	1	1 888	9,73%
3	SNK.CELK (Nezávislí pro ČV)	ČeVe	2	2	0	1 704	14,15%
4	Pro občany Javornicka	Javo	2	2	0	1 561	9,20%
6	Nestraníci	Javo	1	1	0	1 228	7,24%
--	13 stran lokálních úspěšných	ΣΣ	33	25	8	48 397	---
Zastupitelstva ve 4 obcích - místní strany neúspěšné							
10	Strana svobodných občanů	Jese	0	--	--	3 276	3,91%
10	Patrioti PRO Javorník	Javo	0	--	--	833	4,91%
11	Rybáři Javorník	Javo	0	--	--	796	4,69%
9	Pro Zlatohorsko	ZlHo	0	--	--	728	3,75%
12	Občanské sdružení BAJA-ženy	Javo	0	--	--	693	4,08%
13	Volba pro město	Javo	0	--	--	547	3,22%
10	Úsvit přímé demokracie	ZlHo	0	--	--	47	0,00%
--	7 stran lokálních neúspěšných	ΣΣ	0	--	--	6 920	---
Zastupitelstva ve 4 obcích - celkem							
--	6 stran celostátních	ΣΣ	37	29	8	76 799	---
--	12 stran lokálních úspěšných	ΣΣ	33	25	8	48 397	---
--	7 stran lokálních neúspěšných	ΣΣ	0	--	--	6 920	---
--	25 stran celkem	□□□	70	54	16	132116	---

Zdroj: <http://volby.idnes.cz/komunalni-volby-2014.aspx?t=3&o=12&o2=CZ0711#v1b-seznam>, upraveno

Počet odevzdaných platných hlasů v Jeseníku - 83 730

Počet odevzdaných platných hlasů v České Vsi -12 041

Počet odevzdaných platných hlasů v Javorníku -16 965

Počet odevzdaných platných hlasů ve Zlatých Horách -19 397

Celkem neplatných ve všech obcích – 17 /Celkem odevzdaných hlasů - 132 116

Ve 3 obcích kandidovala ODS. Jen ve dvou obcích kandidovalo hnutí ANO 2011 ale téměř stejný počet hlasů jako ČSSD. Ve všech čtyřech obcích kandidovala ČSSD, KSČM a KDU-ČSL.

6.3.6 Výsledky voleb KDU-ČSL do zastupitelstev v Olomouckém kraji

Tabulka 20 Výsledky voleb KDU-ČSL do zastupitelstev obcí 2014 v Olomouckém kraji

KDU-ČSL	Hlasy		Zastupitelé	
	abs.	v %	abs.	v %
Okres Jeseník	15 810	7,00	22	7,69
Okres Olomouc	188 556	11,13	140	13,6
Okres Prostějov	62 534	9,05	97	11,0
Okres Přerov	83 433	9,60	126	12,92
Okres Šumperk	72 785	11,52	88	10,84

Zdroj: <http://www.volby.cz/pls/kv2014/kv63?xjazyk=CZ&xid=1#7100>, upraveno

Tabulka č. 20 ukazuje na výsledky KDU-ČSL v okresech Olomouckého kraje, kde se okres Jeseník jeví jako okres s nejmenším zastoupením se svými 15810 hlasy s porovnáním s ostatními okresy.

6.4 Volební chování mladých lidí a jejich zájem o politiku

Za volební chování lze také považovat chování mladých lidí a jejich zájem o politiku a účast na volbách. Zvláště proto, že KDU-ČSL má poměrně starší členskou základnu a je zajímavé znát názory těchto náctiletých lidí.

Pro zjištění zájmu jsem oslovila studenty všech středních škol, působících v okresním městě Jeseník. Celkem čtyři státní školy a učiliště. Studenty čtvrtých ročníků středních škol a třetích ročníků učilišť, kteří už mají nebo budou mít 18let a mohli nebo budou moci volit. Oslovila jsem je formou dotazníku. Ten je anonymní, aby neporušoval zákon o ochraně osobních údajů.

Statistické vyhodnocení vyžaduje homogenní skupinu respondentů, v tomto případě věkově a vzdělanostně (jedná se o mladé lidi). Proto jsem zvolila studenty posledních

ročníků středních škol, kteří se v roce 2016 již mohli poprvé zúčastnit voleb.

Aby respondenti/studenti tvořili úplný soubor (nebyli spekulativně vybráni) zahrnula jsem do průzkumu všechny čtyři státní střední školy působící v okresním městě Jeseník:

- Gymnázium Jeseník, Komenského 281;
- Hotelová škola s Obchodní akademií, Dukelská 680;
- SOU a SOŠ gastronomie a farmářství, U Jatek 916;
- SOU a SOŠ strojírenská a stavební, Dukelská 1240.

Celkem 12 nejvyšších tříd s přibližně 260 studenty.

Po dohodě s řediteli škol měli jimi určení učitelé po začátku vyučování rozdat studentům ve své třídě dotazníky a vysvětlit cíl průzkumu. Požádat je o sdělení osobních názorů a zdůraznit anonymitu dotazníků. Po uplynutí cca 15 minut upozornit studenty, že mají být zodpovězeny všechny otázky a každá jen jednou odpovědí! Potom dotazníky vybrat a uvést počet chybějících studentů, se kterými už nebudou dotazníky vyplňovány. Byla předpokládána návratnost 90 % (z průměrně 22 studentů ve třídě nepřítomni 2).

6.4.1 Formulace hypotéz

Oblast průzkumu jsem upřesnila vyslovením čtyř otázek:

H1 Zajímá mladé lidi politika?

V dnešní době zásadní otázka, která se ovšem týká také občanů starších a seniorů.

H2 Co ovlivňuje jejich politické názory?

Aby strany získaly hlasy, snaží se oslovit zvláště mladé lidi, pomocí médií Často pak vyhrávají strany s jednoduchým volebním programem a hesly.

H3 Preferují osobnosti nebo program politické strany?

Je možné tvrdit, že v komunální politice se voliči rozhodují většinou podle důvěryhodnosti jednotlivých kandidátů, protože je znají z běžného života a samotná volba je pro ně jednodušší. Platí to výrazněji pro mladé lidi a na malých městech?

H4 Uvítali by volby po internetu z pohodlí domova?

Stoupla by pak volební účast? Je pro mladé lidi nepříjemný samotný vstup do volební místnosti s hlasovacími lístky? Nebo spíše nemají o volby zájem.

Z otázek pak odvozují konkrétní hypotézy resp. alternativní závěry:

H1 Zajímá mladé lidi politika?

- H1a Mladé lidi politika převážně zajímá.
- H1b Mladé lidi politika zajímá jen okrajově.
- H1c Mladé lidi politika zajímá ale jen okrajově na sociálních sítích.
- H1d Mladé lidi politika spíše nezajímá.

H2 Co ovlivňuje jejich politické názory?

- H2a Nejvíce ovlivňuje jejich názory rodina, spolužáci a přátelé.
- H2b Nejvíce ovlivňují jejich názory televize, rozhlas, noviny.
- H2c Nejvíce ovlivňují jejich názory internet a sociální sítě.
- H2d Neovlivňují je předvolební besedy ani volební programy.

H3 Preferují osobnosti nebo program politické strany?

- H3a Mladí lidé v malých městech preferují známé osobnosti.
- H3b Mladí lidé v malých městech preferují programy politických stran.

H4 Uvítali by volby po internetu z pohodlí domova?

- H4a Mladí lidé by uvítali volby po internetu

6.4.2 Volba otázek dotazníku

Po prodiskutování několika verzí dotazníků, také s větším počtem otázek (až 21) a jejich různým pořadím, jsem zvolila následující jednostránkovou formu s úvodním textem:

DOTAZNÍK PRO STUDENTY STŘEDNÍCH ŠKOL V JESENÍKU

Milé studentky a studenti !

Jeseník prosinec-leden 2016

Provádím průzkum **NÁZORŮ MLADÝCH LIDÍ NA POLITIKU**.

Při zaměstnání studuji ekonomickou fakultu a bilance Vámi vyplněných dotazníků budou použity v diplomové práci **Územní samospráva a komunální politika**.

Dotazník je **anonymní** (v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů) a jeho vyplnění nebude trvat déle než 15 minut. Sestává z 15 otázek a u každé je nabídnuto několik odpovědí. Zamyslete se nad nimi a **zakroužkujte** vždy **jen jedinou odpověď**, která nejlépe vystihuje Vaše názory. Nezapomeňte, prosím, odpovědět na **všechny otázky!** Děkuji za Vaše osobní názory!

Bc. Julie Kurucová

1. Pohlaví? a muž b žena

2. Trvale bydlím v obci s počtem obyvatel?

- a do 500   b nad 500 do 3 000   c nad 3 000 do 10 000   d nad 10 000

3. Jaký jsem student / studentka?

- a výborný   b průměrný   c horší   d opakoval jsem ročník

4. Říjnové volby 2016 – mohl/mohla jsem volit?

- a nemohl, ale nevolil bych   b nemohl, ale volil bych
 c mohl, ale nezúčastnil jsem se   d volil jsem

5. Zajímá mne politika?

- a ano   b jenom okrajově   c ne

6. Půjdu k příštím volbám?

- a ano   b ještě nevím   c ne

7. Přivítal/-a bych možnost volit pomocí internetu?

- a ano   b ne, protože preferuji volební místnost   c je mi to jedno

8. Které volby mne nejvíce zajímají?

- a komunální - volby do zastupitelstva obce, volba starosty
 b celostátní - volby do parlamentu, volba prezidenta
 c mezinárodní - volby v sousedních zemích, např. v USA
 d nezajímají mne

9. Podle čeho bych volil?

- a programu politické strany   b osobnosti, které znám
 c volebních hesel, plakátů

10. Nejvíce ovlivňuje moje názory na politiku?

- a rodina   b škola, spolužáci, přátelé   c televize, rozhlas,
noviny
 d internet   e sociální sítě   f volební program, předvolební besedy   g
jiné, uveďte _____

11. Jméno starosty/starostky v místě bydliště?

- a znám   b nevím jistě   c neznám   d nezajímá mne

12. Jména dalších zastupitelů v místě bydliště?

- a znám   b nevím jistě   c neznám

13. V místě bydliště kandidovaly (kromě celostátních ANO, ČSSD, KDU-ČSL, ODS, KSČM) ještě další politické strany?

- a neznám   b znám, uveďte které _____

14. Ve škole bych rád získal více informací o územní samosprávě a komunální politice?

a) ano   b) ne   c) nevím   d) jsou postačující

15. Kdyby mi to bylo nabídnuto, angažoval bych se v některé politické straně?

a) ano   b) ne   c) nevím, nepřemýšlel jsem o tom
 d) ano, ale musel bych mít více informací

* Konec dotazníku *

Kvantitativní shrnutí parametrů dotazníku:

15 otázek a celkem 54 nabídnutých odpovědí, z nichž
u 2 otázek (1., 13.) jsou nabídnuty 2 odpovědi,
u 5 otázek jsou 3 odpovědi,
u 7 otázek jsou 4 odpovědi,
u 1 otázky (10.) je nabídnuto nejvíce tj. 7 odpovědí;
u dvou otázek (10., 13.) je možno odpověď doplnit slovně.

Identifikační otázka (1.) rozlišuje pohlaví respondenta a otázka (4.) navíc také nepřímou ověřuje jeho věk. K určení příslušnosti studenta do konkrétní třídy slouží políčko (rámeček) na konci dotazníku, což umožňuje rozlišit typ školy (gymnázium, odborná škola, učiliště), úroveň vzdělání (ukončení maturitou nebo bez ní) a také sebehodnocení (otázka 3.).

Jednotlivé otázky dotazníku patří obsahově k okruhům hypotéz:

- H1** 4. Říjnové volby 2016 – mohl/mohla jsem volit?
- H1** 5. Zajímá mne politika?
- H1** 6. Půjdu k příštím volbám?
- H4** 7. Přivítal/-a bych možnost volit pomocí internetu?
- H1** 8. Které volby mne nejvíce zajímají?
- H3** 9. Podle čeho bych volil?
- H2** 10. Nejvíce ovlivňuje moje názory na politiku?
- H1** 11. Jméno starosty/starostky v místě bydliště?
- H1** 12. Jména dalších zastupitelů v místě bydliště?
- H1** 13. V místě bydliště kandidovaly (kromě celostátních ANO, ČSSD, KDU-ČSL, ODS, KSČM) ještě další politické strany?
- H1** 14. Ve škole bych rád získal více informací o územní samosprávě

a komunální politice?

H1 15. Kdyby mi to bylo nabídnuto, angažoval bych se v politické straně?

6.4.3 Průběh průzkumu

Dotazníkový průzkum byl proveden na jednotlivých školách ve dnech 22. prosince 2016 a 13., 24., 27. ledna 2017. Ředitelé škol jmenovali pedagogy, obvykle třídní učitele resp. vyučující společenskovedních předmětů, kteří převážně na začátku první vyučovací hodiny rozdali studentům dotazníky, vysvětlili jim cíl průzkumu: mapovat/zjistit názory na politiku mladých, prakticky dospělých, lidí a požádali je o upřímnost, kdy zdůraznili naprostou anonymitu vyplněných dotazníků v souladu se zákonem o ochranu osobních údajů.

Rozsah průzkumu uvádí přehledně tabulka č. 20

Tabulka 21 Třídy středních škol a počty respondentů

TŘÍDY STŘEDNÍCH ŠKOL A POČTY RESPONDENTŮ							
Škola státní	Maturita	Typ	Třída	Počet dotazníků			Chybí stud.
				Stud.	[Mužů]	[Žen]	
Gymnázium Jeseník	Ma	SŠ	G4A	31	13	18	3
Gymnázium Jeseník	Ma	SŠ	G4C	29	10	19	2
Hotelová škola	Ma	SOŠ	H4A	18	5	13	0
Hotelová škola	Ma	SOŠ	H4B	15	3	12	0
Obchodní akademie	Ma	SOŠ	OA4	14	4	10	0
SŠ gastr. a farm. - nástavba	Ma	SOŠ	PNA	12	5	7	7
SŠ gastronomie a farmářství	Ma	SOŠ	P4D	12	5	7	0
SŠ gastronomie a farmářství	Ne	SOU	P3A	9	3	6	3
SŠ gastronomie a farmářství	Ne	SOU	P3B	16	6	10	6
SOŠ a SOU strojní a stavební	Ma	SOŠ	S4A	23	22	1	4
SOŠ a SOU strojní a stavební	Ne	SOU	S3A	12	12	0	7
SOŠ a SOU strojní a stavební	Ne	SOU	S3B	12	12	0	4

8 tříd ukončených maturitou	154	67	87	16
4 třídy nekončící maturitou	49	33	16	20
Celkem 12 tříd ze 4 škol	203	100	103	36

Zdroj: Vlastní zdroj

Z tabulky vyplývá, že ze 12 tříd čtyř středních škol bylo získáno 203 vyplněných dotazníků. Ve dnech průzkumů nebylo přítomno 36 studentů; respondenti tedy tvořili 85 % ze všech studentů posledních tříd těchto škol. U tříd, které končí maturitou, bylo přítomno 90 %, zatímco studentů učilišť bylo přítomno pouze 71 %. Podíl mužů je 49 %; rozdílný je u maturantů 44 %, u nematurujících 67 %.

Všech 203 vyplněných dotazníků bylo vizuálně zkontrolováno, zda na každou otázku je pouze jediná odpověď; pro neúplnost nebylo nutno vyřadit žádný dotazník.

Údaje pak byly manuálně vloženy do tabulky v Excelu s následující strukturou 20 sloupců: Maturita (Ma - Ne) / Škola (typ SŠ, SOŠ, SOU) / Třída (tříznakový kód) / Číslo žáka (ve třídě dle pořadí náhodné sebraných dotazníků) / 15x jedno písmeno odpovědi na každou otázku / případná slovní odpověď u otázek 10. a 13. Každý řádek patří jednomu respondentu.

6.4.4 Vyhodnocení dotazníku

Tříděním a přeřazením řádků v tabulce vstupních dat byla provedena bilance počtu odpovědí na každou otázku pro všechny studenty a zvlášť pro muže a ženy.

Bylo by možno dále rozdělit soubor na podskupiny, například podle:

sloupce Maturita = Ma // Ne respektive sloupce Škola = SŠ+SOŠ // SOU;

odpovědi na otázku č. 3 = a+b (dobrý student) // c+d (horší student);

odpovědi na otázku č. 4 = a+b (nevolič) // c+d (volič);

deklarovaného zájmu o politiku v odpovědi na otázku č. 5 = a (ano) // b (nevím) // c (ne),

respektive na otázku č. 6 = a // b // c,

případně na otázku č. 4 = d+b (volil+volil by) // c+a (nevolil+nevolil by);

budoucí angažovanosti otázka č. 15 = a+d (ano) // c (nevím) // b (ne).

Při takovém rozdrobení souboru by některé podskupiny byly málo početné (<10). Jejich porovnání by nebylo průkazné (asi jako vypovídací hodnota předvolebních průzkumů) a nebylo by možné je zobecnit. Proto jsem od dalšího rozčlenění ustoupila.

Dále uvádím absolutní počty jednotlivých odpovědí na dotazníkové otázky což je pro porovnání mužů a žen přehlednější než přepočítání na procenta mimo jiné také proto, že jejich počty jsou 100 a 103, viz tabulka č. 22.

Tabulka 22 Bilance odpovědí v dotaznících

BILANCE ODPOVĚDÍ V DOTAZNÍCÍCH	Studentů	M	Ž
1. Pohlaví?			
a) muž	100	100	--
b) žena	103	--	103
2. Trvale bydlím v obci s počtem obyvatel?			
a) do 500	24	13	11
b) nad 500 do 3 000	92	41	51
c) nad 3 000 do 10 000	41	18	23
d) nad 10 000	46	28	18
3. Jaký jsem student / studentka?			
a) výborný	39	16	23
b) průměrný	140	69	71
c) horší	14	10	4
d) opakoval jsem ročník	10	5	5
4. Říjnové volby 2016 – mohl/mohla jsem volit?			
a) nemohl, ale nevolil bych	9	3	6
b) nemohl, ale volil bych	8	6	2
c) mohl, ale nezúčastnil jsem se	120	56	64
d) volil jsem	66	35	31
5. Zajímá mne politika?			
a) ano	28	19	9
b) jenom okrajově	111	57	54
c) ne	64	24	40

6. Půjdu k příštím volbám?			
a) ano	66	37	29
b) ještě nevím	104	43	61
c) ne	33	20	13
7. Přivítal/-a bych možnost volit pomocí internetu?			
a) ano	71	31	40
b) ne, protože preferuji volební místnost	41	27	14
c) je mi to jedno	91	42	49
8. Které volby mne nejvíce zajímají?			
a) komunální - volby do zastupitelstva obce, volba starosty	35	22	13
b) celostátní - volby do parlamentu, volba prezidenta	85	38	47
c) mezinárodní - volby v sousedních zemích, např. v USA	23	14	9
d) nezajímají mne	60	26	34
9. Podle čeho bych volil?			
a) programu politické strany	125	63	62
b) osobnosti které znám	72	34	38
c) volebních hesel, plakátů	6	3	3
10. Nejvíce ovlivňuje moje názory na politiku?			
a) rodina	52	21	31
b) škola, spolužáci, přátelé	20	10	10
c) televize, rozhlas, noviny	47	22	25
d) internet	43	25	18
e) sociální síť	20	8	12
f) volební program, předvolební besedy	18	12	6
g) jiné, uveďte _____	3	2	1
11. Jméno starosty/starostky v místě bydliště?			
a) znám	150	66	84

b) nevím jistě	27	16	11
c) neznám	18	10	8
d) nezajímá mne	8	8	0
12. Jména dalších zastupitelů v místě bydliště?			
a) znám	71	36	35
b) nevím jistě	45	19	26
c) neznám	87	45	42
13. V místě bydliště kandidovaly...ještě další...strany?			
a) neznám	177	83	94
b) znám, uveďte které _____	26	17	9
14. Ve škole bych rád získal více inf. o...kom. politice?			
a) ano	46	27	19
b) ne	56	28	28
c) nevím	38	15	23
d) jsou postačující	63	30	33
15. Kdyby...bylo nabídnuto, angažoval bych se ve straně?			
a) ano	22	17	5
b) ne	85	32	53
c) nevím, nepřemýšlel jsem o tom	67	33	34
d) ano, ale musel bych mít více informací	29	18	11

Zdroj: vlastní zdroj

6.4.5 Komentáře k odpovědím

1. Pohlaví? V celém souboru respondentů je podíl mužů 49 %, ale podstatně se liší u různých školních oborů škol => strojní a stavební 98 %; gastronomie a farmářství 39 %; gymnázium 38 %; hotelová škola a obchodní akademie 25 %.

2. Trvale bydlím v obci s počtem obyvatel? Studenti znají přesný rozsah obcí nebo ho odhadují například podle počtu zastupitelů? V souvislosti se zákonem o obcích mají zastupitelstva minimálně (a) 5 členů, (b) 7 členů, (c) 11 členů, (d) 15 členů. Větší

polovina 57 % (a+b) jich žije v menších obcích do 3000 obyvatel.

3. Jaký jsem student / studentka? Vlastní hodnocení studijní úspěšnosti nebo také přístupu k učení? Lepších studentů (a+b) je 88 % (žen o 3 % více). Zarážející je 5 % studentů (d), kteří opakují ročník (absolutně 5 mužů + 5 žen)

4. Říjnové volby 2016 – mohl/mohla jsem volit? Umožňuje dvojí interpretaci; v den voleb dosáhlo věku pro právo volit (c+d) 92 % respondentů (prakticky stejně mužů i žen), ale k volbám přišlo (d) jen 32 %; kdyby mladší mohli volit (b) bylo by voličů o 4 % více; nezájem o účast ve volbách (c+a) projevilo 64 % tedy 2/3 studentů

5. Zajímá mne politika? Na přímou otázku deklarovalo kladně (a) 14 % Neurčitě resp. okrajově odpovědělo (b) 55 %, na které by politické strany měly zaměřit agitační a výchovnou činnost. Záporně odpovědělo (c) 32 % což je dvakrát více než kladných odpovědí. Pokud bychom předpokládali, že polovinu nerozhodných přesvědčíme k zájmu o politiku ($0,50*b+a$) budou tvořit jen 41 %.

Zajímavý je dvojnásobný počet kladně rozhodnutých mužů (aM) oproti ženám (aŽ) a obráceně téměř dvojnásobný počet záporně rozhodnutých žen (cŽ) k mužům (cM).

6. Půjdu k příštím volbám? Opět jednoznačná otázka s trojčlennou stupnicí odpovědi. Kladně odpovědělo (a) 33 % a záporně (c) 16 %. Nerozhodných (b) bylo 51 % což je srovnatelné s nerozhodností u otázky předchozí (5b) 55 %.

Obdobně zajímavé jsou dvojnásobné poměry (6a) 66 odpovědí k (5a) 28 a obráceně (6c) 33 odpovědí k (5c) 64.

7. Přivítal/-a bych možnost volit pomocí internetu? Sonda k využití internetu bez ohledu na deklarovaný zájem o příští volby (6) nebo vůbec o politiku (5). Kladná odpověď (a) 35 %. Záporná (b) 20 % - jsou proti internetu nebo preferují osobní přístup ke členům volební komise? (c) 45 % - je jim to jedno protože vůbec nemají o volby zájem?

8. Které volby mne nejvíce zajímají? Největší zájem projevují o volby celostátní (b) 42 % - může to být důsledek televize a celostátních novin. Menší je zájem o komunální a zahraniční (a+c) 28 %. Volby vůbec nezajímají (d) 30 % mladých lidí, což je srovnatelné s (5c) 32 %.

9. Podle čeho bych volil? Překvapující odpověď „podle programu politické strany“ (a) 62 %. Podle osobnosti známé (není zřejmé, zda podle jedné konkrétní nebo obecně známých např. zastupitelů (b) 35 %.) Nejdražší agitační prostředky a hesla (c) sklídily 3 % - nejmenší zájem z pohledu mladých lidí a jejich důvěry.

10. Nejvíce ovlivňuje moje názory na politiku? Vzhledem k možnosti označit pouze jednu odpověď, lze ji chápat ve smyslu „nejprve mne ovlivní“, ale ne výlučně: osobní kontakty (a+b) 36 %, internet a sociální sítě (d+e) 31 %, hromadné sdělovací prostředky (c) 23 %, volební programy a předvolební besedy (f) 9 % -může to být projev nedůvěry.

Pouze 3 respondenti odpověděli „jiné“ (g), ale neuvedli které – tato odpověď byla v dotazníku formulována nesmyslně.

11. Jméno starosty/starostky v místě bydliště? Aktivitu předsedy zastupitelstva obce (?) naznačují odpovědi (a+b) 87 %, kdežto zbývajících (c+d) 13 % demonstruje nezájem části mládeže.

12. Jména dalších zastupitelů v místě bydliště? Oproti předchozí otázce zde (a+b) 57 % spíše ukazuje na nevýrazné projevy ostatních členů zastupitelstva (nebo na autoritativní osobnost starosty?)

13. V místě bydliště kandidovaly ještě další strany? Otázka na znalost místní komunální politiky dopadla neslavně, neboť (b) jen 13 % odpovědělo kladně a uvedlo jiné politické stany (11 studentů gymnázia SŠ, 6 hotelové SOŠ, 1 gastronomie SOŠ, 2 gastronomie SOU, 3 stavební SOŠ, 3 stavební SOU).

14. Ve škole bych rád získal více informací o komunální politice? Informace o místní komunální politice nepožaduje získat ve škole (b+d) 58 %, kdežto požaduje (a) 23 %; zbývajícím (c) 19 % je to jedno.

15. Kdyby bylo nabídnuto, angažoval bych se v některé politické straně? Na závěrečnou otázku hypotetické nabídky angažovanosti v libovolné politické straně odpovědělo negativně (b) 42 %. Vůbec je nenapadlo přemýšlet o politické angažovanosti (c) 33 %. Pozitivně, případně s požadavkem na doplňující informace (a+d) pouze 25 %.

6.4.6 Potvrzení hypotéz

U odpovědí na otázky uvádím absolutní počty a ($\Rightarrow$) podíl v % k celkovému počtu respondentů.

H1 Zajímá mladé lidi politika?

Odpovědi na přímý dotaz na zájem o politiku (5), na účast ve volbách 2016 (4) a ve volbách příštích (6) jsou tyto:

Kladné	Neurčité	Záporné
(5a) 28 $\Rightarrow$ 14 %	(5b) 111 $\Rightarrow$ 54 %	(5c) 64 $\Rightarrow$ 32 %
(4b+d) 74 $\Rightarrow$ 36 %	-----	(4a+c) 129 $\Rightarrow$ 64 %
(6a) 66 $\Rightarrow$ 33 %	(6b) 104 $\Rightarrow$ 51 %	(6c) 33 $\Rightarrow$ 16 %

Jako doplňující hlediska mohou sloužit záporné odpovědi na otázky:

8. Které volby mne nejvíce zajímají?	nezajímají mne	(8d) 60 $\Rightarrow$ 30 %
11. Jméno starosty?	neznám a nezajímá mne	(11c+d) 26 $\Rightarrow$ 13 %
12. Jména dalších zastupitelů?	neznám	(12c) 87 $\Rightarrow$ 43 %
15. Nabídka k angažování ve straně?	ne	(15b) 85 $\Rightarrow$ 42 %

Výrazně označené počty záporných odpovědí (jsou větší než třetinové a téměř dvojnásobné než odpovědi kladné) opravňují k přijetí hypotézy o malém zájmu mladých lidí o politiku.

H1a Mladé lidí politika převážně zajímá.	Hypotéza zamítnuta!
H1b Mladé lidí politika zajímá jen okrajově.	Hypotéza přijata!
H1c Mladé lidí politika spíše nezajímá.	Hypotéza zamítnuta!

H2 Co ovlivňuje jejich politické názory?

Bylo by korektnější vzít v úvahu pouze odpovědi respondentů, kteří deklarují, resp. nějak projevují jednoznačný zájem o politiku. Tato skupina je malá (28 viz 5a) a navíc nás zajímá, co ovlivňuje všechny mladé lidi a proto zahrnujeme všechny.

Odpovědi na otázku 10. umožňují seřadit hypotézy sestupně od „nejvíce ovlivňující“:

H2a Nejvíce ovlivňuje jejich názory rodina, spolužáci a přátelé. (10a+b) 72 $\Rightarrow$ 36 %	
Hypotéza přijata!	
H2c Nejvíce ovlivňují jejich názory internet a sociální sítě. (10d+e) 63 $\Rightarrow$ 31 %	

Hypotéza zamítnuta!

H2b Nejvíce ovlivňují jejich názory televize, rozhlas, noviny. (10c) 47 => 23 %

Hypotéza zamítnuta!

H2d Neovlivňují je předvolební besedy ani volební programy. (10a)18 => 9 %

Hypotéza přijata!

H3 Preferují osobnosti nebo program politické strany?

Se stejným předpokladem jako u předchozí (H2) zahrnujeme všechny respondenty. Odpovědi na otázku (9) „Podle čeho bych volil?“ jsou výrazné (2/3 a 1/3):

(9a) programu politické strany 125 => 62 %

(9b) osobností které znám 72 => 35 %

(9c) volebních hesel, plakátů 6 => 3 %

H3a Mladí lidé v malých městech preferují známé osobnosti.

Hypotéza zamítnuta!

H3b Mladí lidé v malých městech preferují programy politických stran.

Hypotéza přijata!

H4 Uvítali by volby po internetu z pohodlí domova?

Odpověď na stejně položenou otázku (7) by mohly také podpořit doplňující otázky (5) na zájem o politiku a otázku (6) na účast v příštích volbách:

Kladné	Neurčité	Záporné
(7a) 71 => 35 %	(7c) 91 => 45 %	(7b) 41 => 20 %
(5a) 28 => 14 %	(5b) 111 => 54 %	(5c) 64 => 32 %
(6a) 66 => 33 %	(6b) 104 => 51 %	(6c) 33 => 16 %

Zvýrazněny jsou nejvyšší počty odpovědí, které jsou téměř poloviční a navíc ukazují na neurčité odpovědi. Z pohledu pouze odpovědi na otázku (7) nelze tvrdit, že by možnost volby po internetu zvýšila účast mladých lidí ve volbách.

H4a Mladí lidé by uvítali volby po internetu.

Hypotéza zamítnuta.

7 Závěr

Prvním dílčím cílem diplomové práce bylo charakterizovat okres Jeseník a z něj vybrané obce tohoto okresu, město Jeseník, Javorník, Zlaté Hory a obec Českou Ves. Dalším dílčím cílem bylo analyzovat činnost a volební výsledky strany lidové v okrese. Jeseník patří jak co do velikosti území, tak do počtu obyvatel mezi menší okresy. V souvislosti s odsunem německého obyvatelstva po druhé světové válce zde došlo k velikému dosídlování obyvatel z vnitrozemí Československa. Došlo tak ke značnému promíchání kultur a ztrátě sociokulturních vazeb.

V souvislosti s obnovou pluralitního politického systému v českých zemích se zde aktivizovala také Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová (KDU-ČSL). Podle dat z let 2013 až 2017 měla členy, resp. místní organizace v 12 z 24 obcí okresu. Početní stav členské základny okresní organizace strany (je tvořena místními organizacemi a členy z obcí okresu) se pohybuje okolo 130 osob. V rámci formulace cíle práce bylo položeno několik výzkumných otázek. Předpokladem první bylo, že tradiční a historická strana lidová bude v okrese Jeseník dosahovat spíše podprůměrné volební výsledky (z důvodu určité sociokulturní vykořeněnosti spojené s výměnou obyvatelstva po druhé světové válce). Tento předpoklad se potvrdil a prozatím ve všech volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky dosáhla KDU-ČSL nižší volební zisk, než činil celostátní průměr.

Podle druhého předpokladu měly být volební výsledky strany vyšší v obcích, kde disponuje členskou základnou (místní organizací). Členové vyvíjejí činnost, pořádají různé akce a sami by pro kandidáty stranu měli hlasovat. Také tento předpoklad můžeme potvrdit. Kupříkladu v obci Mikulovice pracuje nejpočetnější místní organizace lidovců v okrese (kolem 25 členů, obec má zhruba 2 600 obyvatel). S výjimkou roku 1996 zde strana získala ve volbách do poslanecké sněmovny více hlasů, nežli činil celookresní průměr.

Politický život a politické stranictví občany, mladé lidi zajímá spíše okrajově a nejvíce ovlivňuje jejich názory rodina a přátelé. Preferují známé osobnosti nebo program politických stran. Zvláště proto že KDU-ČSL má věkově starší členskou základnu je

zajímavé znát, zda zajímá mladé lidi politika, a co nejvíce ovlivňuje jejich názory, jestli preferují osobnosti, nebo program politických stran a zda by uvítali volby po internetu z pohodlí domova. Z uvedeného důvodu je součástí práce provedený průzkum u studentů středních škol v Jeseníku, který byl na tuto problematiku aplikován. Strana KDU-ČSL se potýká se stárnutím svých členů; bylo zajímavé zjistit, zda mladé lidi zajímá politika či nikoli; proto bylo provedeno dotazníkové šetření, zaměřené na studenty převážně posledních ročníků středních škol a učilišť ve městě Jeseník.

Výsledky ukázaly, že nelze jednoznačně potvrdit, že by mladé lidi politika a volby nezajímaly. Nejvíce ovlivňují jejich názory, rodina, spolužáci a přátelé. Nelze ani tvrdit, že by způsob elektronického hlasování výrazně vedl k vyšší účasti.

O straně KDU-ČSL se mluví jako o tzv. „klidné síle“. Není to strana velkých slov a činů, spíše je to strana s propracovaným volebním programem, který se snaží slušnou formou oslovit své voliče a nepoužívat masivní marketingová hesla. Má své voliče, kteří jsou jí věrni a kteří ji volí.

8 Seznam použitých zdrojů

Monografie

BAKEŠ, M. a kol. *Finanční právo*. 4. aktualizované vydání. Praha : C. H. Beck, 2006, s. 158. ISBN 978-80-7400-440-7.

BALÍK, Stanislav. 2009. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada Publishing. ISBN: 978-80-247-2908-4

BALÍK, Stanislav. *Okresy na severu: komunální politika v okresech Šumperk a Jeseník v letech 1989-2006*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2008. Politologická řada. ISBN 978-80-7325-174-1.

BROKL, Lubomír. *Reprezentace zájmů v politickém systému České republiky*. Praha: Sociologické nákl., 1997. Studie Slon, sv. 14. ISBN 8085850486.

ČMEJREK, J., KOPŘIVA, R. *Základy veřejné správy*, ČZU, Praha, 2010. ISBN 978-80-213-1626-3.

ČMEJREK, Jaroslav, Václav BUBENÍČEK a Jan ČOPIK. *Demokracie v lokálním politickém prostoru: [specifika politického života v obcích ČR]*. Praha: Grada, 2010. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-3061-5.

GERLOCH, A., HŘEBEJK, J., ZOUBEK, V. 1996. *Ústavní systém České republiky: základy českého ústavního práva*. Praha: Prospektrum. ISBN, 978-80-7380-423-7

CHANDLER, J. A. 1998. *Místní správa v liberálních demokraciích: úvodní náčrt*. Brno: Doplněk. ISBN 80-7239-023-6

FIALA, Petr a Maxmilián STRMISKA. *Teorie politických stran*. Dotisk [i.e. 2. vyd.]. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister & Principal, 2009. Vědecké studie (Barrister & Principal). ISBN 978-80-87029-71-8.

FIALA, Petr a Maxmilián STRMISKA, ed. *Víceúrovňové vládnutí: teorie, přístupy, metody*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2005. Srovnávací politologie. ISBN 80-7325-074-8.

- FIALA, Petr, Politologický časopis, Brno: Česká republika, MU, 1999, ISSN 1211-3247.
- JÜPTNER, Petr. Politologická revue: Komunální koalice a politické modely. Praha: Česká společnost pro politické vědy, 2004. ISSN 1211-0353.
- KATZ, Richard S. a Peter. MAIR. *How parties organize: change and adaptation in party organizations in Western democracies*. Thousand Oaks, Calif.: Sage Publications, 1994.
- KOUDELKA, Zdeněk. 2003. *Průvodce územní samosprávou po 1. 1. 2003*. Praha: Linde Praha. ISBN80-7201-403-X.
- KOUDELKA, Zdeněk. 2007. *Samospráva*. Praha: Linde Praha. ISBN 978-80-7201-665-5.
- KRIEGER, Joel. *The Oxford companion to politics of the world*. New York: Oxford University Press, 1993. ISBN 0195059344., volně přeloženo
- LINEK, Lukáš a Štěpán PECHÁČEK. *Základní charakteristiky členské základny KDU-ČSL*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2006. ISBN 80-733-0094-X.
- NOVÁK, Miroslav. *Systémy politických stran: úvod do jejich srovnávacího studia*. Praha: Sociologické nakladatelství, 1997. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 80-85850-22-2.
- PAŘÍZKOVÁ, I. *Finanční právo. Finance územní samosprávy*. Brno: Masarykova univerzita, 2005, ISBN 80-210-3601-X.
- PAVLÍČEK a kol. *Ústavní právo a státověda*. II. Díl. Ústavní právo ČR. Praha: Linde, a.s., 2003, s. 457. ISBN 80-7201-141-3.
- PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: ASPI, a. s., 2005. ISBN: 80-7357-052-1
- RŮŽKOVÁ, Jiřina a Josef ŠKRABAL. *Historický lexikon obcí České republiky 1869-2005*. Praha: Český statistický úřad, 2006. ISBN 80-250-1277-8.
- SARTORI, Giovanni. *Strany a stranické systémy: schéma pro analýzu*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2005. Klasikové společenských věd. ISBN 80-7325-062-4.

SKULOVÁ, S., PRŮCHA, P., HAVLAN, P., KADEČKA, S., *Správní právo procesní*. 1. vyd. Praha, Eurolex Bohemia, 2005, 280 s., ISBN 80-86861-54-6

VODIČKA, K. CABADA, L.. 2011. *Politický systém České republiky: historie a současnost*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-337-6

WOKOUN, R. a kol. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy v aktuálním znění*. 2001. Praha: IFEC. Vyd. 3. Praha: IFEC, 2001. 264 s. Justis. ISBN 80-86412-08-3

ŽALOUDEK, Karel. 1999. *Encyklopedie politiky*. Praha: Libri. ISBN 80-7277-209-0

Internetové zdroje

Deník veřejné správy. *Deník veřejné správy* [online]. Praha: Triada, 2007 [cit. 2017-03-30]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=5320987>

KDU-ČSL. *KDU-ČSL* [online]. Praha, 2009 [cit. 2017-03-30]. Dostupné z: <http://www.kdu.cz/o-nas/nasi-lide/predsednictvo>

KDU-ČSL Jeseník. *KDU-ČSL Jeseník* [online]. 2009 [cit. 2017-03-30]. Dostupné z: <http://www.kdujesenik.cz/volebni-program-2016-2020/>

Komunální volby. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2017-03-30]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Komun%C3%A1ln%C3%AD_volby

Volby.cz. *Volby.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-03-30]. Dostupné z: www.volby.cz

Jeseník. *Jeseník* [online]. 2017 [cit. 2017-03-30]. Dostupné z: www.jesenik.org

Teologické texty. *Teologické texty* [online]. Helena Brotánková, 2004 [cit. 2017-03-30]. Dostupné z: <http://www.teologicketexty.cz/casopis/2004-5/Religiozita-v-Ceske-republice-v-cirkevnich-statistikach.html>

Český statistický úřad. *Sčítání lidu, domů a bytů* [online]. 2014 [cit. 2017-03-30]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/sldb>

Christnet.eu [online]. In: LUŠTINEC, Vít. 2011 [cit. 2017-03-30]. ISSN 1213-0877. Dostupné z: <http://www.christnet.eu/magazin/clanek.asp?clanek=3786>

Zákony a nařízení

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 491/2001Sb. O volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů<https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=51988&nr=491~2F2001&rpp=15#local-content>

Zákon č. 128/2000 Sb. O obcích, online dostupné na[http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-sb-zakon-o-obcich-\(obecni-zrizeni\).html](http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-sb-zakon-o-obcich-(obecni-zrizeni).html)

Zákon č. 131/2000 Sb. O hlavním městě Praze, online dostupné na: http://www.praha.eu/public/a6/b3/d4/1828312_468763_Zakon_o_hl.meste_Praze.pdf

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů

§ 19 odst. 1 zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

§ 4 odst. 4 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č 491/2001Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů §4

§ 97 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

zák. 1/1993 Hlava sedmá, čl. 99

Zákon č. 491/2001Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Přílohy

Příloha 1 Provozní rozpočet OV KDU-ČSL Jeseník 2016

PROVOZNÍ ROZPOČET OV KDU-ČSL JESENÍK 2016

Pokladní zůstatek ke dni 31. 12. 2015	.....	.....	.....	958,- Kč
Zůstatek na běžném účtu ke dni 31. 12. 2015	.....	.....	.....	3.060,- Kč
CELKEM ZŮSTATEK KE DNI 31. 12. 2015	.....	.....	.....	4.018,- Kč

PŘÍJMY V ROCE 2016:

Provozní dotace od KV KDU-ČSL	.....	.....	.....	30.000,- Kč
Mimořádné příspěvky a dary	.....	.....	.....	10.000,- Kč
Členské příspěvky za rok 2016	.....	.....	.....	8.000,- Kč
Celkem příjmy	.....	.....	.....	48.000,- Kč

VÝDAJE V ROCE 2016:

Nájemné za kancelář KDU-ČSL	.....	.....	.....	10.000,- Kč
Materiálové náklady (kancelář, poštovné)	.....	.....	.....	2.000,- Kč
Plyn (PB bomby)	.....	.....	.....	3.500,- Kč
Materiálové náklady (občerstvení, kytky)	.....	.....	.....	3.000,- Kč
Cestovné (na KV, na akce KDU-ČSL)	.....	.....	.....	7.000,- Kč
Vložné za členy na konference a akce KDU-ČSL	.....	.....	.....	7.000,- Kč
Tisk propagačních materiálů (např. do skříňky Průchod)	.....	.....	.....	1.000,- Kč
Nájemné za vitríny (Jeseník, Zlaté Hory)	.....	.....	.....	1.700,- Kč
Náklady na volební kampaň OV Jeseník	.....	.....	.....	10.000,- Kč
Rozpočtová rezerva	.....	.....	.....	2.800,- Kč
Celkem výdaje	.....	.....	.....	48.000,- Kč

CELKEM ZŮSTATEK KE DNI 31. 12. 2016	.....	.....	.....	4.018,- Kč
--	-------	-------	-------	-------------------

V Jeseníku 7. března 2016

Sestavil: Miroslav Hrdlička, *asistent*

Schválila: Ing. Milena Novotná, *předsedkyně OV KDU-ČSL*

Poznámka: Výdaje na podzimní volby do ZOK budou předmětem zvláštního rozpočtu.

OKRESNÍ VÝBOR KDU-ČSL JESENÍK

VÝHLED FINANCOVÁNÍ OV KDU-ČSL V ROCE 2017

PŘIJMY 22.000 Kč

Z toho:

Členské příspěvky 10.000 Kč

Dary 12.000 Kč

VÝDAJE 22.000 Kč

Z toho:

Materiál 11.293 Kč

Nájemné 1.607 Kč

Cestovné 3.700 Kč

Občerstvení 2.800 Kč

Poštovné, banka 2.600 Kč

V Jeseníku 22. ledna 2017

Sestavil: Miroslav Hrdlička, okresní asistent

Schvaluje: Ing. Milena Novotná, předsedkyně OV

Příloha 3 Otázky na okresní výbor KDU-ČSL okr. Jeseník

Otázka č. 1 Jaká je členská základna KDU-ČSL v okrese. Jeseník dnes, v předešlých letech a jaké jsou jejich počty členů?

Odpověď č. 1:

Stav členské základny KDU-ČSL v okrese Jeseník k 1. 3. 2017 tvoří tyto místní organizace s uvedenými počty členů v předešlých letech.

Tabulka 23 Přehled počtů členů M(ě)O KDU-ČSL okr. Jeseník

	Město/obec	2013	2014	2015	2016	2017
1	Bernartice	1	1	1	3	3
2	Černá Voda	2	2	0	3	3
3	Česká Ves	16	16	14	17	16
4	Javorník	14	12	13	14	16
5	Jeseník	23	23	21	22	21
6	Lipová - lázně	8	7	8	6	7
7	Mikulovice	25	25	24	25	24
8	Písečná	7	7	6	6	7
9	Uhelná	18	16	18	14	16
10	Vápenná	5	5	5	4	5
11	Vlčiče	8	8	8	6	7
12	Zlaté Hory	10	10	9	9	6
	Celkem	137	132	127	129	131

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Otázka č. 2 Jak byste zhodnotili stav místních organizací a věk členů?

Odpověď č. 2

Organizace zůstávají zhruba stejné, počty členů klesají, protože členové zestárli a nových moc nepřichází, jelikož mladí nemají vzor. Největší pokles byl v roce 2015, v následujících letech začíná nepatrně přibývat členů.

Průměrný věk členů MO je poměrně vysoký. Konkrétně v MO Jeseník je průměrný věk členů 68, v MO Česká Ves je průměr 62, v MO Zlaté Hory je průměr 59 a MO Mikulovice 65 let.

Otázka č. 3 Dopadají volby lépe v obcích, kde existují místní organizace? A proč?

Odpověď č. 3

Většinou ano, protože se v obcích dělají místní volební kampaně ze znalostí obce a lidí. Dělají se průběžně po celý rok např. poutěmi a kulturními akcemi.

Otázka č. 4 Tento přehled jasně ukazuje, že nejvíce členů M(ě)O KDU-ČSL v okrese Jeseník má obec Mikulovice. Čím je to způsobeno?

Odpověď č. 4

Může to být způsobeno zřejmě tím, že předseda místní organizace Petr Dvořák pracuje na obecním úřadě a je tedy veřejně známá osoba. V obci je více katolických rodin, které mají více dětí a dělají v obci více akcí jako např. koncerty. Je zde silná katolická skupina a silný skautský oddíl.

Otázka č. 5 Pokud má místní organizace Mikulovice více členů má i větší možnost kandidovat do kraje?

Odpověď č. 5

Ano, jsme demokratická strana a hlasuje se. Do krajských voleb 2016 byla vybrána z místní organizace v Mikulovicích paní Dana Benčová, známá a oblíbená tím, že vede skautský klub.

Otázka č. 6 Kolik potřebuje okresní organizace KDU-ČSL na provoz a v jaké výši jsou vybírány členské příspěvky?

Odpověď č. 6

Na fungování organizace potřebuje přibližně 30 000Kč Senátor přispívá na svoji kancelář 10 000Kč stejně tak jako poslanci. Na volební kampaně a volební materiály se používají příspěvky centrálně z krajského rozpočtu. Nájemné činí 10 000Kč – viz podrobně rozepsáno v příloze č. 1 Provozní rozpočet OV KDU-ČSL Jeseník 2016 a v příloze č.2. Výhled financování OV KDU-ČSL v roce 2017.

Výhled financování navazuje na “Zprávu o hospodaření ...“. Hospodaření OV bude víceméně kopírovat rok předchozí. Dvacetitisícový rozpočet ostatně nedává prostor pro nějaké velké akce, nýbrž slouží k průběžnému zajišťování chodu okresní organizace.

V oblasti příjmů dominuje příspěvek od našeho senátora Mgr. Zdeňka Brože ve výši 10.000 Kč. Budeme usilovat o další drobné dary.

Chod kanceláře bude v režimu smlouvy mezi krajskou kanceláří a Římskokatolickou farností v Jeseníku. Tudíž do hospodaření OV nezasahuje.

Největší finanční částku očekáváme na začátku května v souvislosti s víkendem, kdy bude Diecézní Pout' rodin a navazující na Den matek. Pokračujeme tak v zavedené dobré tradici, tou větší položkou je nákup květin.

Naše pozornost je upřena na velmi důležité podzimní volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Finančně bude v režii krajské kanceláře, naše role je aktivní pomoc při realizaci propagace.

Tlak lze očekávat na položku cestovné, neboť členové OV musí napřít svou pozornost na aktivizaci MO, zejména účastí na VČS. S tím je spojen hlavní cíl roku 2017, tím je získávání nových členů.

Co se týče členských příspěvků, pracující členové organizací přispívají ve výši 100 Kč,- ročně, důchodci 50 Kč ročně. Je ovšem možný i dobrovolný vyšší příspěvek.

Otázka č. 7. Jak se sestavují kandidátní listiny do komunálních voleb?

Odpověď č. 7:

Kandidátní listina pro komunální volby do obecních zastupitelstev obsahuje řadu povinných údajů na předepsaném formuláři.

Kandidátní listiny se sestavují pro určitý typ voleb, na základě výzvy o konání voleb, buď do samospráv obecních, krajských či do Poslanecké sněmovny. Záleží tedy na místu a účelu. Kandidátní listiny sestavují jednotlivé politické strany (případně i jiná účelová seskupení a koalice), řídí se termínem pro odevzdání, který je ohlášen současně s volbami.

Kandidátní listiny se sestavují s cílem dosažení co nejoptimálnějšího (nejlepšího) výsledku ve volbách. V této souvislosti jsou osloveni členové příslušné politické strany, kteří mají zájem kandidovat. Sleduje se volební potencial toho kterého kandidáta, jaká je jeho angažovanost, z toho pramenící obecná známost. Roli hraje například i profese kandidáta, jsou povolání, díky kterým jsou kandidáti voličům dobře známí a volitelní, třeba učitelé, lékaři, ředitelé obecně prospěšných organizací, ale také politici na všech úrovních, atd. Je dobré mít na kandidátní listině tyto členy, ale také to mohou být nečlenové politické strany, kteří jsou dlouhodobě sympatizanti. U kandidátů, kteří nemají politickou příslušnost ke straně, za kterou kandidují, je základní, aby se ztotožnili s programem této politické strany.

Dále hraje roli pořadí na kandidátce. Začátek kandidátní listiny patří kandidátům, kteří jsou obecně známí, vážení a uznávaní. Kromě toho se umístěním na začátku kandidátní listiny dává voličům na vědomí, že tito kandidáti, v případě zvolení, jsou připraveni vzít na sebe funkce v zastupitelstvu příslušné úrovně i odpovídající odpovědnost.

V rámci komunálních voleb se má za to, že na pozici číslo jedna je kandidát na funkci starosty. Zde je potřeba zdůraznit, že kandidátní listina je výsledkem jednání a schválení členské schůze politické strany, kde členové vysloví souhlas s kandidáty a jejich pozicemi na kandidátní listině.

Kandidátní listina se odevzdává v řádném termínu na příslušném obecním (městském) úřadě. Dalším dokumentem, který vzniká po kandidátní listině, je volební program, se kterým jde politická strana, hnutí, účelové seskupení či koalice do voleb. Voliči mohou vybírat své kandidáty či celou stranu nejen podle známých tváří či osobností, ale také

podle kvality volebního programu a cílů. Proto je rozmanitost, obsahovost a kvalita volebního programu velmi důležitá.

Otázka č. 8. Jak se sestavují kandidátní listiny do krajských voleb?

Odpověď č. 8.

Při volbách do krajského zastupitelstva se postupuje obdobně. Rozdíly v postupu přináší skutečnost, že tady není prostorem obvod obce či města, ale celý kraj, který sestává z několika okresů. V případě Olomouckého kraje je předmětných okresů pět.

Základní principy, tedy koho chceme dosadit na kandidátní listinu, jsou zhruba stejné. Zde se ale věnuje větší pozornost pozici na kandidátní listině, ta je už totiž předmětem zájmu okresních lídrů. KDU-ČSL je demokratická strana a proto se ve volebním roce do krajského zastupitelstva koná s dostatečným předstihem nominační konference. Jednotlivé okresy, tedy Olomouc, Šumperk, Prostějov, Přerov a Jeseník jmenují na pozice 2. až 6. vždy po jednom zástupci. 1 pozice patří vždy lídru kandidátní listiny, tím bývá zpravidla předseda KV KDU-ČSL. Účastníci nominační konference hlasují pro navržené kandidáty z okresů a tak se určí pořadí na 2. až 6. místě kandidátní listiny. Pozice na 7. až 55. místě se projednávají na KV.

V rámci kraje se věnuje velká pozornost volebnímu programu, se kterým vstupuje strana do voleb. To proto, že rozhodování v rámci kraje má velkou váhu a důležitost. Jedná se pak o řízení většího celku, většího rozpočtu, s většími dopady, odpovědností a důležitostí.

To má samozřejmě i zpětnou vazbu na kandidátní listinu. Je třeba hledat a nacházet kvalitní kandidáty, vzdělané a takové, kteří rozumí praktickému životu. Ať se jedná o volby krajské nebo komunální (do obecních zastupitelstev) vždy je třeba hledat osobnosti. V tom je nesmírná důležitost tohoto zdánlivě jednoduchého úkolu.

Otázka č. 9. Jak se financují volby?

Odpověď č. 9

Financování voleb navazuje na financování politických stran. Politické strany obecně mají primární zdroj příjmů od státu. Kromě toho politické strany mohou mít majetek, se kterým mohou podnikat za účelem příjmů. Velká část (mnohdy diskutabilní) jsou příjmy od

sponzorů a dárců. V případě KDU-ČSL tvoří část příjmů dary od členů a rodin členů a příznivců strany.

Finanční prostředky KDU-ČSL jsou zdrojem financování voleb na všech úrovních. KDU-ČSL má zřízenou finanční subjektivitu až na úroveň okresních výborů. Ty se chovají samostatně, byť OV hospodaří s omezenými prostředky.

Volby na všech úrovních (obecní, krajské, senátní, parlamentní) jsou rozpočtovány především na úrovni KV.

Otázka č. 10. Má strana KDU-ČSL funkci okresního tajemníka?

Odpověď č. 10

Finanční situace KDU-ČSL zejména po volbách do poslanecké sněmovny v roce 2013, ale už rok předtím do krajů, v roce 2012, se vrátila do normálu, s návratem KDU-ČSL na politickou scénu.

To umožnilo straně opět zřídit funkce okresních tajemníků. V praxi to znamená věnovat více času administraci členské základny, vedení účetnictví okresní organizace, aktivní propagace. V souvislosti s volbami plní okresní tajemník řadu úkolů, je v dobrém slova smyslu spojkou mezi krajským výborem a okresy.

Příloha 4 Volební program KDU-ČSL v okr. Jeseník

Program strany se týká oblasti životní prostředí a bezpečnosti se zaměřením na vodu když chybí, tedy boj proti suchu a budování retenčních kapacit a vodu když přebývá, a tona budování záchytných a regulačních kapacit (přehrad, hráze, drobná opatření proti bleskovým srážkám), dále na zemědělství, zejména na rozvoj značek Hanácká regionální potravina, Jesenická regionální potravina a Moravská brána regionální potravina, poté na sociální věci a zdravotnictví s přednostním zaměřením na tísňovou péči pro seniory (komunikační a intervenční systém dispečink - senior), domácí hospicová péče, která umožní žít doma až do poslední chvíle a na prevenci a řešení bezdomovectví, zejména na podporu projektů sociálního bydlení a sociálního podnikání.

Dalším bodem programu strany je cíl s názvem Potravinová banka alespoň do krajského města, jehož součástí je záměr zřídit krajskou síť služeb a pomoci lidem s Alzheimerovou nemocí a jejich rodinám, která bude zdravotnickou výzvou 21. století, záměr nonstop lékárna v každém okresním městě a také zajištění zubařské pohotovosti v každém okresním městě.

Další část programu tvoří oblast podnikání a hospodářství, kde si strana klade za cíl zavést daňové slevy pro OSVČ a malé podniky ve strukturálně postižených částech kraje a zastavení odliv mladých vzdělaných lidí z našeho kraje s cílem společný projekt kraje a univerzit/start-up program podpory pro absolventy. Dále na poskytování dotace začínajícím živnostníkům z řad absolventů, kterým by byl poskytován příspěvek na zajištění kancelářských a obchodních prostor nebo nevyužitý nemovitý majetek kraje adaptovat jako levné startovací kanceláře a zasedačky, poté například pokrytí kraje dostupným vysokorychlostním internetem a v neposlední řadě cíl zaměřený na kraj jako vzor sociálně odpovědné firmy se sociálně odpovědným veřejným zadáváním (ve vazbě na připravovaný zákon o sociálním podnikání).

V rámci školství je program zaměřen na duální učňovské školství (polovina výuky ve škole, polovina ve firmě na praxi) + podpora pozice koordinátora spolupráce střední školy s firmami v regionu, učňovská stipendia 50% firma a 50% kraj, průběžné stipendium studijní excelence, tedy nejtalentovanějším studentům poskytnout stipendium od střední

školy přes univerzitu až po začátek podnikání a na zavedení vysokorychlostního internetu na všechny střední školy a učiliště

Program strany je také zaměřen na dopravu a soustředí se na oblast koordinace dopravních staveb v kraji mezi všemi investory (zabránit souběhu klíčových dopravních staveb, který ochromí dopravu)⁹³, a také na dokončení páteřních cyklostezek v kraji.

V oblasti kultury je cílem strany obnovení autonomního organizačního zajištění agendy kultury a památkové péče ve struktuře krajského úřadu, které bude odpovídat jejímu významu a důležitosti pro Olomoucký kraj a dále památky jako nová šance pro cestovní ruch - postupné zpřístupňování uzavřených památek a rozvoj poutní turistiky.

Pro stranu je také důležitá oblast rodiny, takže ani tuto problematiku ve svém programu nevynechala. Program v této oblasti je zaměřen zejména na tzv. family pointy, tedy aby v každém okrese vznikla rodinná oáza pro rodiče cestující za službami okresního města a také vznikání kratších úvazků a pružné pracovní doby rodičům-zaměstnancům na krajském úřadě a v krajských příspěvkových organizacích, rozvoj podmínek pro pružnou pracovní dobu a homeoffice.⁹⁴

---

⁹³Uvedená situace nastala v roce 2016, kdy došlo současně k rekonstrukci silnice vedoucí přes Červenohorské sedlo a opravě železniční tratě

⁹⁴ Dostupné z <http://www.kdujesenik.cz/volebni-program-2016-2020/>; [cit. 2017-02-06].

Letní divadlo

Jedním z projektů KDU-ČSL ve volebním programu na období 2014 – 2018 bude iniciace opravy či stavby nového prostoru Letního divadla, pro pořádání venkovních, kulturních akcí.

Stávající divadlo je ve velmi špatném stavu, jak dokládají některé fotografie z místa. Dlouho neudržovaná stavba vypadá velmi bídě. Pódium kdysi bývalo na rovině a hlediště se zvedalo se strání. Tento prostor by určitě stál za úvahu. „Ať tak či tak, obnova něčeho takového, jako bylo svého času Letní divadlo, to je rozhodně na pořadu dne.

Městské porodné

Podarilo se zavést městské porodné od října roku 2009, což bylo jeden z bodů tzv. Programového prohlášení městské rady ve volebním období 2006-2010. Cílem prohlášení také bylo navýšení prestiže rodin s dětmi, rovněž zpomalení trendu úbytku obyvatel Jeseníku a získávání užitečných informací z řad rodičů pomocí dotazníků. Pomocí dotazníků byly získány důležité informace z oblasti bydlení a školství od dotazovaných rodin. Porodné se do konce volebního období 2006 – 2010 poskytovalo ve výši 10.000 Kč. „V následujícím volebním období 2010-2014 bylo porodné i přes úsilí KDU - ČSL sníženo na částku 5 000 Kč. Na městské porodné není právní nárok.⁹⁵

Dětské hřiště pro batolata ve Smetanových sadech

V plánu města Jeseník na období 2008 – 2013 bylo vybudování vhodných ploch pro hraní a dětských hřišť na území města s ohledem na zástavbu a také hustotu osídlení města. Problém byl samotný výběr vhodné lokality a také prvků pro hraní pro danou kategorií dětí.

„Vzhledem k neexistenci hřišť pro batolata (1 - 2 roky) zastupitelé za KDU-ČSL ve spolupráci s mateřským centrem Krteček předložili ve volebním období 2006-2010 návrh na vybudování takového hřiště vedle stávajícího hřiště pro předškoláky ve Smetanových sadech.“

---

⁹⁵<http://www.kdujesenik.cz/nase-projekty/> [cit. 2017-02-06].

Uvedená lokalita je hojně navštěvovaná rodiči s jejich dětmi. Na hřišti nechybí hrací prvky pro batolata, jako jsou houpadla nebo skluzavky uzpůsobené pro nejmenší. Uvedené herní prvky umožňují rodinám s dětmi využívat tyto prvky pro starší i mladší děti současně.⁹⁶

Za úspěch strany KDU-ČSL lze tedy jednoznačně považovat zavedení porodného, rodinných pasů, tzv. slevových karet pro rodiče s dětmi, prosazení výstavby hřišť pro nejmenší děti v lokalitě Smetanových sadů a zřízení odborné komise pro rodinné a sociální věci⁹⁷

---

⁹⁶Zdroj: *Naše projekty* [online]. Praha [cit. 2016-11-12]. Dostupné z: <http://www.kdujesenik.cz/nase-projekty/>

⁹⁷Zdroj: *Co jsme prosadili* [online]. Praha [cit. 2016-11-12]. Dostupné z: <http://www.kdujesenik.cz/co-jsme-prosadili/>